

Kaikista vuosista kiitollisuus

► Sivu 12

Kaupunkilaisuuden
haasteet kirkolle

► Keskiaukeama

Savolaisen messun
isät Janne Saarelainen
ja Antti Janka-Murros

► Sivu 7

Mikko Vaismaa
on tunteellinen mies

► Takakansi

Ihmisen kysymysten ÄÄRELLÄ

Ei ole olemassa erikseen uskonnollisia ja muita kysymyksiä: on vain ihmisen kysymyksiä. Sairaalasielunhoitajat ovat kuunnelleet niitä jo 60 vuotta.

SAIRAALAPASTORIT Riikka Hakulinen, Sari Kärhä, Maarit Koivurova ja Annamajja Louheranta toimivat Kuopion yliopistosairaalassa ja osin myös Harjulassa ja Niuvanniemessä.

Kuopion keskussairaalan ja Julkulan sairaalan valmistuminen 60 vuotta sitten ajankohtaisti sairaalapapin viran perustamisen tuomio-kirkkoseurakunnan alaisuuteen. Kuopiossa 11.–13.9. pidettävät sairaalasielunhoidon neuvottelupäivät ovat samalla Kuopion sairaalapapin 60-vuotisjuhla. Päivien teema on Toivon tarinoita.

Sairaalasielunhoito on seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston alainen erityinen työmuoto. KYS:issä sairaalapappeja on nykyisin neljä, johtava sairaalapastori **Sari Kärhä** ja sairaalapastorit **Riikka Hakulinen**, **Maarit Koivurova** ja **Annamajja Louheranta**. Riikka Hakulinen toimii lisäksi Harjulassa ja Annamajja Louheranta Niuvanniemen sairaalassa. Päätyönsä ohessa Sari Kärhä on Palvelevan Puhelimen toiminnanjohtaja. Hakulinen vastaa vapaaehtoisten sairaalaystävien koulutuksesta ja ohjaamisesta.

Töissä toisten töissä

Sairaalapastorit ovat siis kirkon työntekijöitä, jota työskentelevät toisten työyhteisöjen sisällä. Näin he ovat valmiiksi ihmisten keskellä ja ovat

AJANKOHTAISTA

Ehdota anteeksiannon emojiä

Kirkon käynnistämässä kampanjassa etsitään sosiaalisen median viestintään anteeksiannon emojiä. Kuvasymboleita on jo yli 3000, mutta valikoimasta ei löydy emojiä, jolla voitaisiin sanoa ”Annan sinulle anteeksi”. Forgivemoji-kampanja etsii nyt ideoita anteeksiantamisen emojiiksi, ja ehdottaa lopulta emojiin lisäämistä maailmanlaajuiseen emoji-valikoimaan.

Ideoita etsitään kolmen kuukauden ajan. Lähetä ehdotuksesi kampanjan verkkosivuilla osoitteessa www.forgivemoji.fi. Parhaat ideat pääsevät mukaan äänestykseen, jossa kuka tahansa voi käydä äänestämässä omia suosikkejaan.

Marraskuussa työryhmä tekee päätöksen parhaasta ideasta, ja lähettää sen emoji-valikoimaa hallinnoivalle Unicode-järjestölle. Unicode määrittelee sen, mitä emojiä pitää olla käytettävissä ja antaa eri palveluille ja laitevalmistajille raamit niiden toteuttamiselle. Järjestö päivittää emoji-valikoimaa kerran vuodessa. Forgivemoji-kampanjan tavoitteena on

saada anteeksiantamisen emoji lisättyä kansainväliseen emoji-valikoimaan.

”Idea syntyi rauhan teemavuotemme aikana. Toivomme, että kampanja innostaa erilaisia ihmisiä mukaan keskusteluun”, kertoo viestintäjohtaja **Tuomo Pesonen** Kirkkohallituksesta.

Kampanjassa on mukana järjestöjä, joiden kohteisiin forgivemoji-kampanja kerää varoja. Yksi niistä on konfliktinratkaisujärjestö CMI: ”Visiomme tulee presidentti **Ahtisaarelta**: kaikki konfliktit ovat ratkaistavissa. Minkä ihminen on aloittanut, sen ihminen voi lopettaa. Emojit ovat nykyaikainen muoto käydä vuoropuhelua ja anteeksiantaminen on tärkeää liittää mukaan”, kertoo **Elina Lehtinen** CMI:sta.

Mukana ovat myös Suomen Lähetysseura ja Kirkon Ulkomaanavun rauhanverkosto, Helsingin Diakonissalaitos, Helsingin seurakuntayhtymä, Sovinnon kansanliike ja viestintätoimisto Kaiku Helsinki.

#SILMÄTRISTISSÄ

ULLA REMES

pyydettyäessä läsnä, keskustelemassa, kuuntelemassa ja myötäelämässä, usein juuri ihmisen elämän vaikeimmissa kohdissa, oman tai omaisen kuoleman tullessa todeksi.

Sari Kärhä määrittelee sairaalapastorin työn luonteen samoin kuin jo 1960-luvulla aloittanut **Penna Konttinen**: ei ole olemassa erikseen uskonnollisia ja muita kysymyksiä. On vain ihmisen kysymyksiä. Niitä perimmäisiä, ihmisenä olemisen kysymyksiä.

Sairaalapappi kohtaa ihmiset omana itsenään ja omalla persoonallaan, joten toisten tuska, pelko tai menetys ei voi olla tunteita kosketamatta. Tunnekuorman kantamisessa auttavat työkokemus ja koulutus.

”Koulutuksessa korostetaan oman elämänhistorian, omien varjojen ja pimeiden puolien läpikäymistä, niin että omat itkut ja surut on käsitelty työnohjauksessa tai terapiassa”, tiivistää Annamajja Louheranta.

Sairaalapapilla ei siis ryöpsähdä pintaan ensimmäisenä oman äidin kuolema, vaan hän on tunnetasolla vapaa suremaan omaisten tai kuolevan surua.

Myös omaisia ja henkilökuntaa varten

Sairaalapastoreilla on kirkkohallituksen yhdessä Therapiea-säätiön kanssa järjestämä sairaalasienhoitajan erityiskoulutus. Monilla on paljon muutakin alaan liittyvää koulutusta esimerkik-

si psykoterapeutin pätevyys ja paljon vastavaa diakoniaan tai terveydenhuoltoon liittyvää työkokemusta.

Työ on usein kriisiluonteista, kahdenkeskistä keskustelua, mutta tehtäviin mahtuu myös tavallista papin työtä eli toimituksia kuten kastamisia ja ehtoollisia. Niuvanniemessä sairaalapastori pitää myös rippikouluja ja konfirmaatioita niin aikuispotilaille kuin nuori-so-osastolaisille.

”Olemme olemassa potilaita, omaisia ja henkilökuntaa varten. Toimituksista suurin osa on hautaansiunaamisia, jonkin verran on vauvateholla kasteita, mutta joskus myös henkilökunnan lasten kastetoimituksia”, Sari Kärhä luonnehtii.

Sairaalapastorit kouluttavat henkilökuntaa, antavat työnohjausta ja toimivat työpaikapappina. Sairaalapastorit ovat myös yhteyshenkilöitä potilaiden ja uskonnollisten yhteisöjen välillä. Yhteistyö sairaalan kanssa on sujunut esimerkillisesti keskinäisen luottamuksen ja kunnioituksen merkeissä. Yhteistyö perustuu seurakuntayhtymän ja sairaalayksiköiden kirjallisiin sopimuksiin.

”Meidän eettisiin periaatteisiimme luotetaan. Tulemme paikalle silloin, kun potilas toivoo. Pyynnöt kulkevat aina henkilökunnan kautta”, Maarit Koivurova sanoo.

KAIJA VUORIO

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Tulkaa kaikki nyt laulamaan

Syksyn alkaessa moni kuoro jatkaa toimintaansa kesätauon jälkeen. Mukaan otetaan uusia laulajia, joko koelaulujen kautta tai ilman. Tämän lehden liitteestä löydät seurakuntien kuorot, joihin otetaan uusia laulajia.

Kuorolaiset ovat onnellisessa asemassa, sillä he pääsevät osallisiksi kuorolaulun hyvinvointia edistävästä vaikutuksista.

Sosiaaliset taidot kehittyvät. Yhteisten tavoitteiden eteen ponnisteleminen luo me-henkeä ja kehittää pitkäjänteisyyttä. Tutkimusten mukaan kuorolaulu pidentää ikää ja tekee ihmisistä virkeämpiä. Kuorolaulajilla on parempi muisti.

Laulaessa mieli rauhoittuu ja stressi vähenee. Laulamisen lisäksi ryhmässä saatetaan jakaa iloa ja suruja. Kuorolaisten kesken muodostuu usein syviä ystävyys-suhteita.

Pirjo Nenolan mukaan kuorolaulamisella olisi myös työelämälle annettavana ainakin sitouttaminen ja selkeä yhteinen päämäärä. Hän tutki väitöskirjassaan muun muassa sitä, miten kuorolaisia sitoutetaan ja miten kuorolaiset itse kokevat toimintansa kuorossa. Kuorolaisista muodostuu hyvin yhteen toimivia tiimejä, joissa jokainen tietää tehtävänsä.

Kuorolaulu edistää hyvinvointia

Seurakunnan kuorossa laulaminen on erittäin tärkeä vapaaehtoistehtävä. Kuoro on mukana jumalanpalveluksissa tukemassa liturgiaa. Raamatussa kehoitetaan: *Ylistäkää Jumalaa, kuningastamme,*

ylistäkää ja laulakaa! Psalmi 47:7

Itse lauloin aikoinaan Taize-kuorossa. Taize-laulut ovat saavuttaneet merkittävän aseman suomalaisessa hengellisessä musiikissa. Niitä lauletaan paljon esimerkiksi Hiljaisuuden ystävien piirissä ja Tuomasmessuissa sekä seurakuntien nuorisotyössä. Laulut ovat lähtöisin Ranskasta, ekumeenisestä luostariyhteisöstä. Harmonisia lauluja toistetaan moneen kertaan, joten ne auttavat rentoutumaan ja hiljentymään.

”Vain Jumalassa rauhan sieluni saa, Hän meidät pelastaa. Haltuusi, Herra, sydämeni tyyntyy ja rauhan saa.” Taize-laulu

Niuvassa oli jo alussa saarnaajan virka

Kuopion sairaalapapit voisivat viettää 134-vuotisjuhliakin, sillä Niuvanniemen sairaalassa oli jo sairaalaa perustettaessa saarnaajan virka. Niuvanniemen papin virkaan yhdistettiin muidenkin valtion laitosten eli lääninvankilan ja lääninsairaalan papin tehtävät.

Viimeinen valtion ylläpitämä yhteinen pastori oli **Yrjö Nummi** vuoteen 1947 saakka, jonka jälkeen tehtävät päätyivät tuomiokirkkoseurakunnan papiston hoidettaviksi. Tuomio-rovasti **Lauri Halla** vastasi tehtävästä vuoteen 1951, jolloin valtion sairaaloiden osa-aikaisten pappien toiminta loppui kuin seinään: valtiovarainministeriö ykskantaan vain lakkautti määrärahat.

Tuomiokirkkoseurakunta katsoi välttämättömäksi perustaa sairaalapapin viran, kun keskussairaala ja Julkulan B-mielisairaala

valmistuivat. Ensimmäisen sairaalapapin **Lauri Kauppinen** ja hänen seuraajansa vuodesta 1967 Penna Konttinen. Penna Konttinen jäi eläkkeelle vuonna 1977, mutta hoiti pitkälle 1980-luvulle saakka silti sivutoimisesti Harjulan sairaalapastorin tehtäviä.

Vuonna 1973 saatiin jo toinenkin sairaalapapin virka, jolloin virkaan valittiin **Pentti Tokola** ja vuonna 1985 kolmas, jolloin tehtävään tuli ensimmäinen naisteologi **Raija Vapaavuori**. Raija Vapaavuori teki pitkän uran Niuvanniemen sairaalassa.

Johtavina sairaalapastoreina toimi ensin Pentti Tokola ja vuodesta 1985 **Hannu Rönkä**. Hannu Rönkä jäi eläkkeelle 2010. Hänen seuraajiaan johtavina sairaalapastoreina ovat toimineet **Risto Voutilainen** ja vuodesta 2018 Sari Kärhä.

KUUKAUDEN VALINNAT

46

VALTAKUNNALLISEN DIAKONIARAHASTON avustuksista 46 prosenttia myönnettiin 2018 köyhien lasten harrastuksiin Tukikummit-avun kautta.

JOKAISTA KIRKKOON illan aikana liittyyä kohti kumahti kirkonkello Helsingin taiteiden yössä. Paavalin kirkon kellot soivat pop up –tyyppisesti seurakuntaneuvoston jäsen **Jukka Lagerblomin** idean innoittamana. Kelloja on aiemmin soitettu mm. kultaleijonille ja Aleppolle.

KUOPION SEURAKUNTIEN yhteisen kirkkoneuvoston uutena puheenjohtajana aloitti Männistön seurakunnan kirkkohera **Aulikki Mäkinen**.

SEURAKUNTIEN DIGITAALISELLE varhaiskasvatukselle ja nuorisotyölle toivotaan selkeämpiä tavoitteita ja strategisia kehityskohteita, resurssointia kuten työaikaa ja selkeämpää vastuunjakoa. Työ on lähtenyt hyvin käyntiin. Nuoren kirkon, Kirkkohallituksen Kasvatus ja perheasiat –yksikön sekä digitaalisen nuorisotyön kehittämis-keskus Verke toteuttivat kyselyn.

70

KUOPION NAISTEN Pankin taideviikonloppu Vanhassa Pappilassa antoi 70 naiselle ammatin.

3000

NAISTEN PANKIN 3000 vapaaehtoista ovat keränneet jo 15 miljoonaa kehitysmaiden naisille.

RUKOILEN

Jeesus, puhun sinulle elämäni asioita.
Monesti mietin,
miten minun pitäisi toimia.
Neuvo minua eri tilanteissa
olemaan ihmisen puolella
ja tekemään viisaita päätöksiä.
Kun teen jotain väärin, anna anteeksi.
Auta minua antamaan anteeksi
myös itselleni.
Opasta löytämään uusia tapoja toimia.
Auta löytämään johdatusta,
lohdutusta ja turvaa luonasi.
Auta olemaan hyvä apu myös muille.

MITÄ ON hengellinen väkivalta?

Joskus se, mitä sanotaan rakkaudeksi, onkin mitä ahdistavinta väkivaltaa.

Terapeutti, teologi **Janne Villa** sukelsi hengellisen väkivallan tummiin vesiin jokunen vuosi sitten kirjoittaessaan aiheesta tietokirjan *Hengellisen Väkivalta* (Kirjapaja 2013). Aihe on tullut tutuksi myös terapeutin vastaanotolla, kun epäterveen uskonnon traumatisoimat ihmiset ovat hakeutuneet avun piiriin.

Villan mukaan hengellinen väkivalta on ihmisen alistamista tavalla, jossa uskontoa käytetään alistamisen välineenä. Se voi ilmetä niin henkisenä, taloudellisenä, seksuaalisena kuin fyysisenäkin väkivaltana.

Suljetut yhteisöt

Hengellistä väkivaltaa tuottavat erityisesti pienet, suljetut ja autoritaarisesti johdetut yhteisöt, joihin on muodostunut omalakisista toimintatapoja.

”Eniten sitä on erilaisissa lahoissa, kulteissa ja itsenäisissä, isoihin kirkkokuntiin kuulumattomissa pienissä seurakunnissa”, toteaa Villa.

Luterilaisen kirkon valtavirtakristillisuus ei Villan mukaan tuota nykyisellään juurikaan hengellistä väkivaltaa.

”Tietysti aina voi olla yksilöitä jotka siihen syyllistyvät, mutta perusmeno ja instituutio toimivat aika lailla väkivallattomasti. Kirkossa on käytössä valvontasysteemit, ja ihmisillä on mahdollisuus valittaa epäasiallisesta käytöksestä.”

”Kirkon sisällä tällaiset ongelmat mahdollistuvat lähinnä tiukemmissa, herätysliiketyyppisissä yhteisöissä.”

Kova kontrolli

Yleisintä hengellistä väkivaltaa on Villan mukaan henkinen painostus, uhkailu, eristäminen ja pelottelu. Usein on kyse siitä, että joku haluaa saada kontrollin ja vallan ihmisistä, ja valjastaa uskonnon väkivallan välineeksi.

”Jos uskontoa haluaa käyttää väärin, siitä saa halutessaan perustelut mihin vain. Kun kyseenalaistamattomaan asemaan noussut johtaja ’tietää’, mikä on Jumalan tahto, hän voi kontrolloida ihmisten elämää monella tapaa: miten pitää käyttäytyä, ketä saat tavata, millaista musiikkia saat kuunnella, miten toteuttaa seksuaalisuuttasi.”

Kontrolli ei ulotu ainoastaan siihen, miten tulee elää ja toimia, vaan usein myös siihen, miten pitää ajatella ja mihin uskoa. Ja jos ei usko, niin pelotellaan ja uhkaillaan.

”Kun on kyse ihmisen mielestä ja sielusta, alistamiseen ei voi paljon vahvempaa välinettä löytyä kuin se, että johtaja tai yhteisö ’tietää’ kuka menee taivaaseen ja kuka helvettiin.”

Eristäminen traumatisoi

Myös eristämisen uhkaa käytetään ihmisen kontrolloimisessa: jos ei toimi ja usko yhteisön oppien mukaisesti, ihminen suljetaan yhteisön ulkopuolelle.

”Kärjistetyimmässä muodossa tämä esiintyy Jehovan todistajilla, jotka eivät pahimmillaan saa tervehtiä eivätkä tuntee yhteisön jättäneitä ihmisiä. Tämä saattaa katkaista esimerkiksi vanhemman ja lapsen suhteet täydellisesti.”

”Jehovan todistajat itse pitävät tätä rakkaudellisenä tekona. Ajatus on, että kun ihmistä painostetaan eristämällä, hän palaa takaisin. Käytännössä tämä on kuitenkin hirvittävän traumaattista yksilön kannalta.”

Hengellistä väkivaltaa tapahtuu jonkin verran myös taloudellisen riiston muodossa.

”On yhteisöjä, jotka painostavat jäseniään antamaan säännöllisesti suuria summia rahaa ja lahjottamaan omaisuutensa lopulta yhteisölle lasten sijasta”, kertoo Villa.

”Julkisuudessa on ollut esillä esimerkiksi Koivuniemen kultti, jonka työntekijät saavat minimaalisen palkan työstään ja kaikki muu menee lahkolle.”

Yhteisön vastuu suuri

Fyysinen väkivalta hengellisyyteen liitettynä on Villan mukaan radikaalisti harvinaisempaa.

”Sitä on oikeutettu monien sukupolvien ajan Raamatun sanalla ’Joka vitsaa säästää, se lastaan vihaa’. Tämän tyy-

pistä ajattelua ja toimintaa ilmenee enää yksittäistapauksina.”

Seksuaalisuuden saralla hengellinen väkivalta näyttäytyy Villan mukaan erityisesti hyväksikäytön peittelyn ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien ihmisten painostamisen muodossa.

”Yhteisön sisällä voi olla esimerkiksi sellainen käytäntö, että seksuaalisesta hyväksikäytöstä ei saa puhua yhteisön ulkopuolelle tai viranomaisille. Tähän voi liittyä vääristynyt anteeksiantokulttuuri: se riittää, että tekijä pyytää uhrilta anteeksi.”

Seksuaalinen hyväksikäyttö on ollut paljon julkisuudessa etenkin katolisessa kirkossa ja Suomen ev.lut. kirkon kuuluvassa vanhoillislestadialaisessa herätysliikkeessä ilmenneiden hyväksikäyttötapausten vuoksi.

”Lestadiolaisyhteisössä otettiin tapausten jälkeen virallinen kanta, että viranomaisiin pitää aina ottaa yhteys, jos jotakin väkivaltaa ilmenee. Tämä on positiivinen esimerkki kehityksestä, jonka julkinen keskustelu on meillä saanut aikaan”, Villa selvittää.

”Myös katolinen kirkko on alkanut aktiivisesti käsitellä asioita, mutta paljon on työtä ja tutkimusta vielä edessä.”

Janne Villan mukaan hengellisessä väkivallassa on kyse nimenomaan vääristyneestä vallankäytöstä – hierarkiassa ylempänä oleva alistaa alempana olevaa. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästään yksilöistä, vaan systeemistä.

”Hengelliseen väkivaltaan ei riitä se, että on yksittäisiä vallanhaltuisia tyyppejä, vaan siihen tarvitaan porukka, joka mahdollistaa väkivallan. Yhteisön vastuu hengellisestä väkivallasta on suuri.”

VIRPI HYVÄRINEN

Jos ei toimi yhteisön oppien mukaisesti, ihminen suljetaan ulkopuolelle

Tukea uskontojen uhreille

Jos olet kokenut hengellistä väkivaltaa ja kaipaat vertaistukea, sitä voi saada Uskontojen uhrien tuki ry:n toiminnasta. UUT on poliittisesti, taloudellisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhdistys, jonka tavoitteena on tukea uskonnollisissa yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ihmisiä ja heidän läheisiään. Lisätietoja: uskontojenuhrientuki.fi

MITÄ MIELESSÄ?

SUVI KOIVISTO JA ARNI HILTUNEN
pohtivat kuolemaa.

Kuolema puheeksi kahvitellessa

Taivas. Edesmenneiden tapaaminen. Unet, näyt, energiat, jälleensyntymä ja sielunvaellus. Hukkuminen, jäähyväiset, irtipäästäminen. Suru, kriisi, rukous, epäily tai luottamus Jumalaan. Kuoleman kahvila kukkakauppa Rosannassa kirjoitti kielenkannat. Mistä on kysymys, kukkakauppias **Arni Hiltunen**?

”Kuoleman kahvilassa juodaan kahvia, istutaan ringissä ja keskustellaan kuolemasta. Ideana on tehdä kuolemasta puhumisesta nykyistä helpompaa ja luonnollisempaa: aihe on tabu ja surevan kohtaaminen vaikeaa.”

Kuoleman kahviloita on pidetty keväällä jo kolme. Millaisia ne ovat olleet?

”Jokainen kerta on erilainen osallistujista riippuen. Keväällä oli nuorempia osallistujia. Käytiin läpi läheisten kuolemia, mutta myös etäännyttiin fyysisestä kuolemasta some-kuolemaan ja asioiden kuolemiseen saakka. Nyt keskityttiin kuolemanjälkeisiin asioihin.”

”Yksi asia nousee keskeiseksi aina: kuuntelemisen merkitys. Voi kun muistaisimme, että meillä on kaksi korvaa ja yksi suu siksi, että osaisimme ja malttaisimme kuunnella, ja että osaisimme myös puhua niin että toinen virittyy kuuntelemaan.”

Kuka voi järjestää kuoleman kahvilan?

”Kuoleman kahvilan konsepti tulee kansainvälisiltä kentiltä ja konsepti on vapaa: kuka tahansa voi halutessaan järjestää kuoleman kahvilan, lisätietoja netistä deathcafe.com.”

Miten kuolema näkyy muuten ANTI-festivaalilla, tuottaja Suvi Koivisto?

”ANTI – Contemporary Art Festival järjestetään 18. kerran 10.-15.9.2019 Kuopiossa. Festivaalin sitovana teemana on kuolema. Esimerkiksi **Minna Canthin Anna Liisa** -näytelmään pohjautuvassa **Annaliisa Nesterval** esityksessä kuolema on vahvasti läsnä. **Lara Thomsin The Director** esityksessä kuolemaa käsi-

tellään hautausurakoinnin kautta – mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? **Maria Luzia Cruz Correian** esityksessä *Voice of Nature: The Trial* keskitytään ympäristön kuolemaan ja ympäristötuhoon. Lisäksi taiteilija **Loren Knoremyerin** esityksessä *After Erika Eiffel* käsitellään ihmisen suhdetta tappavaan aseeseen.”

ULLA REMES

Hautauspalvelu Rosannassa seuraavat Kuoleman kahvilat 11.9. ja 16.10. klo 17-19, Vuorikatu 25, Kuopio.

Tiedekävely Hyvä paha kuolema, tiede ja taide käsikynässä kalmistossa keskiviikkona 11.9. klo 17.00 Sankaripuistossa, Suokatu 45. Oppaina puhumassa tutkimuksesta, asenteista ja eutanasiasta professori **Kati Tervo-Niemelä** ja tutkija **Anja Terkamo-Moisio**. Tiedekävely toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen Yliopiston kanssa. Kävely päättyy taiteilija **Mimosa Norjan** esitykseen *Dear Deer*.

NIMELTÄ KUTSUTTU

Nimet kantavat sukuhistoriaa

Kun kahden tunnetun liikemies-suvun nuoret **Sari Satuli** ja **Kari Hallman** menivät naimisiin ja alkoivat odottaa esikoista, sukurakkaiden sukujen tarinat olivat vahvasti läsnä.

Sari Satuli oli jo teininä vakaasti päättänyt, ettei ikinä luovu Satuli-sukunimestä. Hänen isänsä **Pauli Satuli** oli menestynyt kuopiolainen tekstiilialan yrittäjä. Suvun juuret olivat Karjalassa. Itäisen kulttuurin etunimet eivät kuitenkaan istuneet ruotsalaisperäiseen Hallman-sukunimeen.

Nuoripari asui esikaisen syntymän aikoihin Espoossa eikä päässyt jouluaaton perinteiselle hautausmaakäynnille. Kuopion sijaan vaellettiin Hietaniemen hautausmaalla, jossa silmiin osui **Anders Mortimer Hallmanin** hauta. Hän oli kuopiolaisten Hallmanien esi-

isän, kauppaneuvos **Birger Hallmanin** veli.

Niinpä esikoinen sai nimen **Paul Mortimer Hallman**, sillä tuore isä Kari Hallman on Birger Hallmanin pojan **Paul Henning Hallmanin** jälkeläinen. Seuraava lapsi sai nimekseen **Merrit Anastasia** Satulien **Nastim** mummon kunniaksi. Kolmas lapsi sai kasteessa nimen **Paul Merlin**. Paul on kulkenut Hallmanin suvussa Paavona, mutta yhdistyi nyt lasten nimissä mukavasti Pauli Satuliin.

Lasten puhuttelunimet ovat aina olleet Mortimer, Merrit ja Merlin, mutta Mortimer otti aikuisiällä Paul-nimen virallisesti käyttöön. Ehkä hän kyllästyi alituisen toistamaan, että Mortimer yhdellä teellä. Mortimer on Suomessakin vanha, mutta harvinainen etunimi. Se viittaa Koillis-Ranskan

Normanniaan ja esiintyy henkilönimenä esimerkiksi **Friedrich Schillerin** teksteissä.

Hallmanien Mortimeria ja Merritiä ei ole edes tarhassa tai koulussa yritetty väentää miksi-kään muuksi toisin kuin Merliniä. Merlin sai jo pienenä isoveljeltään hellittelynimen Uku ja Ukuna hänet on aina tunnettu.

KAIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

1953
KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN

HAUTAUSALAN AMMATTILAISET

KUOPION HAUTAUSTOIMISTO NIIRANEN & KOIVUMÄEN KARTANO

Kuopion hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

Esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 400 € + kulut + alv. 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. 017 282 2211 • faksi 017 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO.OY**

Ville Heikinheimo, Kristian Kakko, Anu Kolari,
Seppo Kolari, Katriina Manninen, Matti Reinikainen,
Ville-Veikko Sallinen

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax

www.kolari-co.fi

**Luotettavaa ja ammattitaitoista
Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua**

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä,
Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukkatupa

Kukkatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

TUUSNIEMEN KIRKKO 150 vuotta

Tuusniemen kirkon keltaiset puuseinät ja valkoiset ristikko-ikkunat ovat olleet mukana seurakuntalaisten iloissa ja suruissa jo 150 vuoden ajan.

ESKO KOISTINEN

820-PAIKKAINEN Tuusniemen kirkko on valmistunut 21.8.1989.

Aiempi kirkko paloi

Tuusniemen kirkon kellotapuli on rakennettu vuonna 1818. Siellä on kaksi kelloa, joista pienempi painaa 230 kg (v.1856) ja suurempi 340 kg (v. 1879). Alttaritaulu on apteekari **Petersenin** taidonnäyte vuodelta 1923. Kirkko on suunniteltu vuonna 1864 arkkitehti **Ernst Lohrmannin** toimesta, ja sen rakensi haapajärveläinen kirkonrakentaja **Mikko Karjalahti** vuonna 1869. Edellinen kirkko tuhoutui palossa vuonna 1857.

Tuusniemen kirkko kylpee elokuisessa auringonpaisteissa. Nykyään kirkkoa käytetään keväästä syksyyn, kiirastorstaista mikkelinpäivään, sillä sen lämmityskustannukset ovat suuret. Kylmän ajan tilaisuudet pidetään seurakuntatalon kirkkosalissa, seurakunnan monenlaisista töistä vapaaehtoisesti huolehtiva **Esko Taskinen** sanoo.

Ehtoollinen on päättymäisillään, ja viimeinen alttarille polvistunut palaa paikalleen istumaan. Seuraavaksi pappi **Paula Hagman-Puustinen** ottaa leivän ja viinin ja tuo ne kirkon penkissä istuvan seurakuntalaisen luo. Ele on lämmin ja sulattaa sydämen. Tilanteesta huokuu aito välittäminen lähimmäisestä.

”Hän on ihmisläheinen ja pidetty pappi, joka kohtelee kaikkia ihmisiä samalla tavalla”, kertoo Taskinen.

Tuusniemi on siitä poikkeuksellinen paikka, että vaikka väki kylällä vähenee, niin kirkon toiminta pysyy hyvin aktiivi-

sena. Taskinen kertoo, että suuri kiitos siitä kuuluu idearikkaalle ja toimeliaalle Hagman-Puustiselle, joka on saanut paljon vapaaehtoisia mukaan seurakunnan toimintaan.

”Meillä on hyvin elävä seurakunta siihen nähden minkä kokoinen se, saati tämä kunta väestöpohjaltaan on.”

Suosittu tiekirkkonakin

Samaa sanoo Hagman-Puustinenkin. Vaikka kirkon kävijämäärissä on tultu roimasti alaspäin vuosikymmenien saatossa, niin silti kirkon harmaille kivi-rappusille riittää käyttöä joka sunnuntai.

”Jokainen jumalanpalvelus tehdään seurakuntalaisten kanssa. Yhteistyö luo yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta, ja sen myötä saamme myös seurakuntalaisten äänet paremmin kuuluviin.”

Tosin toisinaan Hagman-Puustinen törmää epäilijöihin, jotka pohtivat, tokkopa kirkossa kovin montaa kävijää on.

”Silloin vastaan, että meillä on keskimäärin nelisenkymmentä seurakuntalaista joka sunnuntai sanaa kuulemassa.”

Myös tiekirkkona Tuusniemen kirkko on menestynyt hyvin. Kirjanpidon mukaan juhannuksesta elokuun alkuun täällä on käynyt 635 kulkijaa, eikä se ole ihme, sillä Tuusniemen kirkko on kiinnostava käyntikohde paitsi ikänsä, myös rakenteensa vuoksi. Jumalanpalvelusta seuraavassa juhlassa selviää, että vastaavanlaisia pystyhirsikirkkoja on Suomessa vain kolme. Rakennusta viimeisteltiin vielä vuosikymmeniä sen valmistumisen jälkeen muun muassa siten, että sen seiniä tilkittiin, laudoitettiin, maalattiin ja tapetoitiin. Nyt rakennustyöt ovat vaihtuneet korjaustöihin. Viimeisin nykyaikaistamiseen liittynyt lisäys tehtiin vuonna 1987, jolloin kirkkoon asennettiin säteilylämmittimet.

MAIJU KORHONEN

MAIJU KORHONEN

PYYNNÖSTÄ ehtoollinen tuodaan seurakuntalaisen luo.

KOLUMNI

Tavallinen on riittävän hyvää

Riittävän hyvää elämää – jotakin toivottavaa, jotakin rakastettavaa ja jotakin tehtävää.

Yli vuoden ajan olemme tehneet *Hyvinvoiva Kuopio 2030* -ohjelmaa, jonka tehtävänä on viedä Kuopiota kohti päämääräämme hyvän elämän pääkaupunkia.

Ohjelman valmistelun aikana tarkasteltiin tutkimustiedon valossa hyvää elämää. Ohjelman keskiöön nousivat hyvää elämää vahvistavat hyvän elämän elementit, joiden toivomme jatkossa toimivan ohjenuorana niin kaupungin omassa kuin yhteistyökumppaneidemme toiminnassa.

Näitä elementtejä ovat Hyvän elämän elintavat, Hyvän elämän kanssakulkijat,

Hyvän elämän innostajat sekä Hyvän elämän toimeentulo ja Hyvän elämän elinympäristö. Elementit ovat jokaisen kuopiolaisen arjen hyvinvointia vahvistavia tekijöitä.

Hyvä elämä on liikettä, rutiineja, lepoa ja ravitsevaa ruokaa, joiden avulla ”koneemme” kulkee paremmin. Perheenjäseniä, sukulaisia, aitoja ystäviä ja arjen tärkeitä ihmissuhteita ja yhteisöjä, joiden kanssa voidaan jakaa arjen ilot ja surut. Harrastuksia, jotka saavat meidät innostumaan ja sydämemme laulamaan. Arvokasta tekemistä, joka tuo elämäämme merkityksellisyttä.

Samasta asiasta kertoo japanilaisen onnellisen ja pitkän elämän oppi, jonka mukaan jokaisella on oma ikigai,

suurempi syy olemassaoloon, oman näköisiä merkityksellisiä asioita, jotka saavat meidät heräämään uuteen aamuun.

Hyvä elämä on myös uuden oppimisesta, innostumista, kouluttautumista ja työtä, sekä luontoa, kohtaamispaikkoja, turvallista arkea ja yhdessä tekemistä.

Kuopiossa ei tavoitella täydellisyyttä, vaan täällä tavallinen on riittävän hyvää. Hyvän elämän pääkaupunki tehdään yhdessä arjen pienissä kohtaamisissa.

Meillä kaikilla tulisi elämässämme olla jotakin toivottavaa, jotakin rakastettavaa, jotakin tehtävää.

KIRSI SOININEN

SAVOLAINEN MESSU 16.7. esitti suurkuoro, joka koostui Ylä-Savon pelimannien laulajien ja soittajien lisäksi Varpaisjärven, Rautavaaran ja Nilsiän kirkkokuoroista.

SAVOLAINEN MESSU soi Siilinjärven kirkossa

Siilinjärven kirkon seinät kaikuvat komeasti, kun sata-päinen kuoro laulaa kanttori **Janne Saarelaisen** johdolla *Kunnia Jumalalle korkeudessa* -hymniä. Taustalla soi urkujen sijaan useasta soitimesta koostuva yläsavolainen pelimanniorkesteri.

Laulajat ovat pukeutuneet Savon maakuntavärien mukaisesti keltamustaan. Messun säveltäjä ja sovittaja **Antti Janka-Murros** ohjaa Saarelaisen vieressä orkesteria.

”Tavoitteenani oli saada koko messun oleellinen sisältö esitettyä musiikin ja laulun voimin, mutta samalla luoda teos, joka olisi helposti muokattavissa puheosuudet sisältäväksi ehtoollisjumalanpalvelukseksi”, Savolaisen messun idean isä Janka-Murros kertoo.

Messun rakentaminen oli Janka-Murrokselle noin vuoden kestävä projekti. Hän sai idean Savolaiseen messuun aiemmin toteuttamistaan **Lasse Heikkilän** Suomalaisesta messusta sekä pelimanni

Jaakko Frigård-Rautasen Frii-koolin messusta.

”Suomalaista messua työstäessäni huomasin, että messu-sana on tässä yhteydessä harhaanjohtava. Se on ennemmin hengellisten laulujen konsertti kuin messukokousnaisuus.”

Janka-Murros alkoi tämän ajatuksen pohjalta luoda omaa messua, johon hän otti mallia pohjalaisen Frigård-Rautasen polskasävelmiin sanoitetusta teoksesta.

Pelimannit jo tuttuja

”Savolainen messu on helpos- ti lähestyttävä, koska Savon alueella kansanmusiikki ja hengellinen musiikki ovat kulke- neet pitkään rintarinnan. Peli- manneille on luontevaa soittaa hengellistä musiikkia, koska se on osa savolaista kansanmu- siikkia. Vastaavasti seurakunnat ovat täällä tottuneet siihen, että hengellinen musiikki tehdään kansansoittimilla.”

Janka-Murroksen apuna myös edellisissä messuissa ollut Saarelainen on mielellään lähte-

nyt aina mukaan tarjolla oleviin projekteihin. Aiemmasta koke- muksestaan huolimatta Savo- lainen messu on ollut hänelle- kin uusi kokemus.

”Tieto siitä, että nyt tehdään jotain täysin uutta, on tuonut tähän messuun oman jännityk- sensä. Ja vaikka monesti sano- taan, ettei kahta kuoron- ja orkesterinjohtajaa voi olla, niin ainakin tässä se on kyllä toimi- nut todella hyvin.”

Janka-Murros on Saare- laisen kanssa samaa mieltä. Kahden johtajan työ on haaste, mutta tässä tapauksessa pakol- linen sellainen, koska näin isoa kokoonpanoa on erittäin vaike- aa ohjata yksin.

”Tällainen musiikkiteos on työläs koottava, eikä näin suurel- la kokoonpanolla voisi ajatella tekevänsä musiikkia jatkuvasti. Mutta sitten kun kaikki on saatu kasaan, työn lopputulos kyllä palkitsee niin kuorojen ja orkes- terin johtajat kuin pelimannit ja laulajatkin”, Saarelainen toteaa. Teosta kuunteli yli 350 kiinnos- tunutta.

MAIJU KORHONEN

SÄVELTÄJÄ JA SOVITTAJA
Antti Janka-Murros pohjusti kuulijoille messun sisältöä.

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – EDUNVALVONTAVALTUUTUKSET ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

Digitaitoja ikäihmisille – jo vuodesta 2001

Seniори, tarvitsetko apua tietokoneen, tabletin tai älypuhelimien kanssa?

Savonetin ohjaukset alkavat taas syyskuussa.

Henkilökohtaista ja maksutonta vertaisohjausta:

Siilinjärvellä Akuliinan palvelutalossa tiistaisin klo 9 - 11

ja Vuorelan nuorisotalolla tiistaisin klo 9 - 11

Kuopiossa eri ohjauspaikoissa tiistaisin ja torstaisin

Lisätietoja:

0400 617 534 tai 044 723 1195

www.savonetti.fi

HÄIKÄISEVÄN KIRKAS

YLISTYSKONSERTTI -KIERTUE

PEKKA SIMOJOKI MAKE PERTTILÄ

BAND

MIRKKA PAAJANEN / MAIJA LEHTINEN / HEIDI SIMELIUS

tiketti

LIPUT ENNAKKOON 22 €
OVELTA 25 €

22.9. KUOPIO
ALAVAN KIRKKO, KLO 17.00

KONSERTIN KESTO
NOIN 2 H 15 MIN.

Luotettava. Laadukas. Kuopiolainen.

1 TILAA TAKSI
0200 11101

TAKSI
YKKÖSET

www.taksi1.fi f i

KOTISIIVOUSPALVELUT
ammattitaitoa kotisi parhaaksi

t a l o u s a s e m a . f i

0440-769 670

KOTITALOUS
VAH 50 %

HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,

Kuopio, puh. 017 263 3408

Graniitintie 7, Varpaisjärvi

puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverukset

ja kivi enstisöinnit

HILJENTYMISTÄ ja hyvän tekemistä

Kaupunkilaisessa uskonnollisuudessa korostuvat moninaisuus, uudenlaiset ilmiöt ja yksityisyys, mutta myös yhteinen hyvän tekeminen. Monella on hengellisiä kysymyksiä, mutta ei taitoa sanoittaa niitä.

Noin seitsemänkymmentä prosenttia suomalaisista kuuluu kirkkoon. Saman verran asuu kaupungeissa tai niiden lähialueilla. Ensimmäisen lukeman käyrä on laskeutunut kauan, kun jälkimmäinen nousee nopeammin kuin koskaan.

Kaupungeissa myös kirkkoon kuulutaan muuta maata harvemmin. Onko kaupungistuminen väistämätön virta, joka vie uskonnollisuuden mukanaan?

”Kaupungistuminen on valtava ilmiö, joka vaikuttaa ihmisten elämän taustana ja suoraan siihen, miten he käyttäytyvät. Tämä koskee myös uskonnollisuutta”, sanoo kaupunkiteologian professori **Henrietta Grönlund** Helsingin yliopistosta.

Hän muistuttaa, että kaupungistuminen ei ole universaali luonnon laki, joka toteutuisi joka paikassa samalla tavalla. Tiettyjä lainalaisuuksia on olemassa, ja ne kiihtyvät kaupunkien kasvaessa.

Kaupungeissa korostuvat valinnanvapaus, suvaitsevaisuus, moninaisuudesta nouseva erottautuminen sekä yksilön anonymiteetti. Nämä ilmiöt asettavat myös uskonnolliset yhteisöt uudenlaiseen asemaan.

Urbaani maailma yltää kaikkialle

Kaupunkiväestön osuus kasvaa lähes kaikissa maissa. Kaupungistuminen on paitsi maantieteellinen, myös kulttuurinen asia. Sosiaalisen median ja tiedonvälityksen kautta urbaani elämäntapa tavoittaa kaikki.

”Sellaiset ilmiöt kuin moninaisuuden tuoma relativismi ja kokemus siitä, että kirkkoon ei tarvitse kuulua, yltävät kulttuurisina ilmiöinä myös pienemmillä paikkakunnilla.”

Kaupungeissa ihmisten elämää muuttavat erityisesti sosiaaliset suhteet. Tarjolla on paljon ihmisuhteita, yhteisöjä ja organisaatioita, joihin liittyä. Myös erilaisten identiteettien ja maailmankatsomusten määrä kasvaa asukastiheyden myötä. Samalla yksilölle jää liittymisessä paljon vastuuta, ja vaarana on yksinäisyys.

”Vaikka ihmiset tarvitsevat kaupungeissa ihan yhtä paljon ihmissuhteita, ystäviä ja yhteisöjä, joihin kuulua, sitoutumisen tapa on nykyään löyhempi ja hetkellisempi”, Grönlund sanoo.

Kaupunkikulttuuri ruokkii myös ihmisten välisiä eroja ja vastakkainasetteluja. Uskonottomuustrendin rinnalla erilaiset uskonnot ovat näkyvillä, samoin konservatiiviset ja liberaalit tulkinnat yhteisöjen sisällä.

”Kun identiteetti ei tule enää annettuna, sitä on tarpeen kirkastaa ja perustella. Kuka minä olen, keitä nuo toiset ovat, miten eroamme, missä ajattelemme samoin?”

Tämä voi isossa mittakaavassa lisätä sekularisaatiota ja uskonnollisuutta samaan aikaan. Maailmanlaajuisesti juuri monissa suurissa kaupungeissa kasvaa valtavia seurakuntia.

Vuoropuhelua kaupunkilaisten kanssa

Kun on paljon väkeä ja nopeasti muut-

tuva ympäristö, syntyy myös monenlaista uutta ajattelua ja toimintaa. Kaikki se kilpailee ihmisten ajasta.

Sama ilmiö liittyy myös uskontoon. Kaupungeissa syntyy todennäköisemmin uutta uskonnollista liikehdintää ja uusia toimintamuotoja – pikkukaupungeissa pienimuotoisemmin ja isoissa enemmän. On kirkkobrunsseja, monenlaisia messuja ja nuorten tempauksia.

Grönlund muistuttaa, että kirkko on aina käynyt vuoropuhelua kulloinkin eletävän todellisuuden kanssa. On lähdettävä liikkeelle arjen yhteisöllisyydestä, hengellisyydestä ja etsinnästä. Paljon on vielä sitä, että tehdään totutulla tavalla, mutta myös uuteen on herätty seurakunnissa hyvin.

”Punainen lanka on se, että rakennetaan seurakuntaa alhaalta ylöspäin, kuunnellaan ihmisiä ja heidän tarpeitaan ja lähdetään tekemään heidän kanssaan. On hyvä muistaa, että vuoropuheluun antautuminen ei tarkoita kirkon opin ja arvojen vesittämistä.”

Grönlundin mukaan onnistumisia on paljon, hyvänä esimerkkinä papit, joita on palkattu liikkumaan kaduilla, kauppakeskuksissa ja muualla ihmisten parissa.

”Kirkon menestystarinoihin kuuluu myös kaikki se, mitä se tekee vaikeissa tilanteissa ja haavoittuvassa asemassa elävien ihmisten auttamiseksi. Siinä ollaan aidosti kirkon arvojen ja opin ytimessä.”

Kaivattu lähimmäisenrakkauden ääni

Vapaaehtoistoiminta on yksi tapa avata ovia seurakuntalaisille. Suomalaiset arvostavat kirkkoa ja sen tekemää hyvää työtä, joka nousee kristillisestä lähimmäisenrakkaudesta. Monet myös haluavat osallistua siihen itse.

”Osallistumisen tapa on muuttunut merkittävästi. Ihmiset eivät vain mene mukaan seurakuntien vapaaehtoistoimintaan, vaan pistävät itsekin pystyyn erilaisia tempauksia, talkoita ja messuyhteisöjä.”

Grönlundin mukaan moni odottaa kirkolta myös sitä, että se vaalii yhteisiä arvoja ja ottaa kantaa suuriin moraaliseen eettisiin kysymyksiin yhteiskunnassa.

”Kirkon lähimmäisenrakkaudelle ja ihmisarvon äänelle olisi kysyntää vielä paljon enemmän. Kirkko voisi vielä vahvemmin nostaa esiin kansalaisten surua, murhetta, ahdistusta, pelkoa ja epäluottamusta sekä sanoa, että haluamme olla näissä asioissa teidän rinnallanne.”

Kirkko on myös edelleen yksi niistä harvoista tahoista, jotka pystyvät tulemaan ihmisen keskustelukumppaniksi elämän isoissa kriiseissä.

”Kirkolta odotetaan sitä, että surua, avioeroa, kasvatushaasteita tai yksinäisyyttä voidaan käydä läpi. Tätä tapahtuu kirkossa todella paljon, mutta vieläkin enemmän voisi olla vapaaehtoisuuteen ja vertaisuuteen perustuvaa tukea.”

Miten kirkko kohtaa kuopiolaiset?

Pitkäaikainen luottamushenkilö Upi Heinonen arvioi, että Kuopiossa kirkko on aktiivinen, vaikka kehityskohteita löytyy.

Vastauksia sanattomiin kysymyksiin

Siinä missä monet asiat muuttuvat kaupungistumisen myötä, ihminen ja hänen perimmäiset kysymyksensä pysyvät melko samanlaisina.

Tiheä asutus ja dynaamisuus eivät tuota vastauksia siihen, miksi olemme täällä, mitä on hyvä elämä, miten meidän tulisi elää ja mistä löydän merkityksen omaan elämääni.

”Päinvastoin, kaikki kiihtyvyys, muutos ja yksilön vastuu tuovat nämä asiat vielä enemmän pintaan. Tarvitaan paikkoja, joissa voi peilata omaa elämänsä.”

Grönlundin mukaan Suomessa on aiemmin ollut niin voimakas kansankirkollisuus, että kulttuurisesti kirkkoon kuulumista ei ole juuri tarvinnut miettiä.

”Moni on aika hukassa koko uskonnon ilmiön kanssa. Kun uskontoa pidetään yksityisasiana, kysymyksiä on, mutta ei hengellisyyden sanoittamisen kulttuuria. Kirkon olisi tärkeää löytää sellaisia vuoropuhelun tapoja, joissa näitä asioita voisi mietiskellä.”

Grönlund näkee kristillisessä hiljaisuuden liikkeessä mahdollisuuden, joka voisi vastata samaan tarpeeseen kuin suosittu mindfulness. Moni kiireen ja melun kuormittama kaupunkilainen kaipaa hiljentymistä. Miten se jokin ihan muu, mitä uskonto ilmiönä edustaa, voisi tihkua kaupunkielämään?

”Hiljentymisen paikat luonnossa tai kaupunkiympäristössä ovat olleet monin paikoin todellisia menestyksiä. Hiljaisuudesta, mystiikasta ja myös uudenaista, urbaaneistakin rituaaleista voi löytyä yhteys omaan sanoittamattomaan hengellisyyteen.”

ANU HEIKKINEN

Kuopion seurakuntien luottamushenkilö **Upi Heinosen** mukaan viestinnällä on keskeinen rooli kaupunkilaisten tavoittamisessa.

”Ihmiset aktivoituvat projektimaisesti esimerkiksi Yhteisvastuukeräyksen herättäminä toimimaan kampanjan eri tehtävissä sekä tuomaan rahallista panosta kohteisiin. Mitä suurempi näkyvyys mediassa ja julkisuudessa on, sitä enemmän löytyy kiinnostusta.”

Sosiaaliseen mediaan pitäisi Heinosen mukaan satsata entistä enemmän, unohtamatta kuitenkaan heitä, joita se ei tavoita. ”Mutta miten saada ihmiset kertomaan kirkosta tai suhteestaan siihen?”

Yksi ”kieli” joka toimii, tavoittaa ja houkuttelee mukaan, on musiikki, erityisesti kuorot.

”Toiminnan muodot ovat pitkälti viranhaltijoiden määrittämiä. Luottamushenkilöiden ideoita toivotaan ja saadaan satunnaisesti. Sosiaalista mediaa on alettu käyttää ideoiden keruussa. Näen sillä paljon potentiaalia tulevaisuudessa erityisesti nuorten parissa, mutta se vaatii hyvän suunnittelun ja organisoimisen. Alavan kirkon päämessun aloituksen siirtoa klo 11:een edelsi kysely seurakuntalaisilta.”

Ihmisten luo

”Työntekijät voisivat enemmän tulla mukaan tapahtumiin, näkyville ihmisten arkeen. Kirkon pitää avautua maailmaan, sinne, missä ihmiset ovat ja mikä ihmisiä kiinnostaa. Kirkon pitää tulla ihmisen luo.”

”Kuopio on tapahtumakaupunki, joten pulaa ei ole tilanteista, joissa kirkko voisi olla läsnä. Kuopio pyrkii myös hyvin-

voinnin pääkaupungiksi – tässä on myös kirkon mahdollisuus, sillä hengellisyyden ja henkisyysvaikutus hyvinvointiin lienee kiistaton.”

Yliopistokaupunki

”Ilmeisen moni nuori kokee suoritus- ja menestymispaineita, epäonnistumisen pelkoa ja tulevaisuuden epävarmuutta. Kampuksella olevan seurakunnan yksikön toimintaa voisi laajentaa.”

Lapsiperheköyhyys on Kuopiossa hyvin todellista: ”Seurakunta voisi auttaa vailla harrastusta olevia lapsia tarjoamalla lisää lapsikuoroja, kokkerhoja, liikuntaryhmiä ja askarteluterhoja myös vapaaehtoistoimijoiden turvin. Myös yksinäisiä vanhuksia voisi vapaaehtoistyöllä lähestyä.”

”Seurakuntien toiminta on laajaa ja aktiivista. Seurakunta ei kuitenkaan voi olla puuhamaa. Kuinka hyvin ydinviesti tavoittaa ne, jotka eivät ole seurakunta-aktiiveja? Netti, sosiaalinen media ja omat lehdet ovat hyviä ja korkeatasoisesti tuotettuja, mutta ne tavoittavat ilmeisesti ainoastaan sisäpiirin. Toimintaa ja palveluja pitäisi ruveta toden teolla ammattimaisesti myymään ja markkinoimaan.

Asiakasraateja

Entä miten käytännössä yritetään ymmärtää ihmisten tarpeita ja miten vuoropuheluun lähdetään?

Kohderyhmäajattelu on yleistynyt ja seurakunnilla on käytössä Kotimaa Oy:n lanseerama 360- työkalu. Asukkaat jaetaan ryhmiin suhteensa kirk-

koon mukaan – ääripäinä ”uskolliset” ja ”irraliset”.

”Näiden ryhmien tarpeita ja odotuksia määrittämään lähinnä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden voimin, asiakasraadit voisivat olla järkevä ratkaisu.”

Vuoropuhelua mahdollistavat kirkolliset merkkitapahtumat (kaste, rippikoulu, häät, hautajaiset) ja syntymäpäiväjuhlat. Seurakuntaan muuttaneet saavat tervetulo-kirjeen.

”Tarvelähtöisessä toiminnassa ja vuoropuhelun ylläpidossa ja elämäntapa-kaassa on runsaasti mahdollisuuksia ja kehittämistä. Luonnikkaita uusia tai vähän käytettyjä kohtia aktiivisuudelle voisi löytyä näistä: kirkon kesätyöt, musiikki ja muu kulttuuri, vapaaehtoistyö, hiljaisuuden viljely, retriitit, avioliit-toleirit, luennot ja ryhmät.”

Kuopion seurakuntayhtymässä toimii aktiivisesti Helva-ryhmä (Hengellisen elämän vahvistaminen). Retriiteissä voisi olla Heinosen mukaan uuden hankkeen ehdotuksen paikka, sillä ihmisten kaipuu rauhaan, hiljaisuuteen ja ”pyhän” kohtaamiseen ei ainakaan vähene. Yhteistyötä vanhusjärjestöjen ja lapsijärjestöjen kanssa tulee edistää. Kuopiossa lapsityö osallistuu jo nyt aktiivisesti Ilona-työryhmään.

Upi Heinosen mukaan Kuopion alueella ei vaikuta näkyvästi erityisesti mikään herätysliike, vaikka alueella vaikuttavien körttiläisyyden, vanhoillislestadiolaisuuden ja viidesläisyyden (Kansanlähetyt, Kansan Raamattuseura) läsnäololla lienee vaikutusta siihen, että kirkkoon suhtaudutaan pääosin myönteisesti.

AJATUKSILLAMME on voimaa, rauhoittavat ja rohkaisevat ajatukset auttavat. Olet rohkea, jos jännittämisestä huolimatta uskallat kohdata jännittävän tilanteen.

Miten oppia elämäään JÄNNITTÄJÄNÄ?

Sydän tykyttää, kädet hikoavat ja puna nousee kasvoille – tuttu tilanne? Herkkä ihminen jännittää sosiaalisia tilanteita muita useammin ja voimakkaammin.

Herkkyyttä voi kuvata, että se vaihtelee jäätymisestä kiehumiseen. Kyse on alttiudesta reagoida vahvasti pieniin ja jopa täysin tiedostamattomiin ärsykkeisiin”, kuvaillee psykiatri **Juhani Mattila** kirjassaan *Herkkyys ja sosiaaliset pelot* (Kirjapaja 2014).

Herkästi reagoiva ihminen on todennäköisesti joutunut kuulemaan huomautuksia tai moitteita tyyliin: ”Miten sinä noin vähästä suutut?” tai

”On se kumma, kun et kestä ihan tavalisia asioita.” Useimmat sosiaalisista peloista kärsivistä aikuisista ovat juuri niitä, jotka ovat saaneet negatiivista palautetta herkkyydestään. Heidät on ehkä jo lapsena leimattu poikkeavan ujoiksi, mistä on tullut heille ylimääräinen painolasti kannettavaksi.

Tieto lisää turvallisuutta

Sosiaaliset tilanteet ovat usein monitahoisia, ja mielikuvitukselle jää runsaasti tilaa. Varsinkin herkkä ihminen, joka

havaitsee paljon, voi jäädä miettimään, sanoiko hän jotain, mikä pahoitti toisen mielen. Virhetulkintojen välttämiseksi olisikin hyvä kysyä rohkeasti, ymmärsikö hän puhujan sanomiset oikein.

Pelkoja voi oppia hallitsemaan ja elämään vapautuneempaa elämää. Yksi tärkeä herkin ihmisen opettelutehtävä on se, ettei alistu aina tekemään, mitä muut haluavat, ja vaikkene omista pettymyksistään ja loukkaantumisistaan.

”Jokainen odottaa rajoittaviin pelkoihinsa nopeaa helpotusta, mutta omien

suhtautumistapojen muuttaminen ja uusien oppiminen on hidas prosessi”, Mattila muistuttaa.

”Omana itsenä oleminen rinnasteaan niin kiinteästi rohkeuteen, että voi ihmetellä, eivätkö kaikki tunteet olekaan omaa itseä. Eikö ihminen ole aidosti oma itsensä silloinkin, kun hän jännittää, pelkää, ujostelee, hämmenyy ja tuntee epävarmuutta? Eikö tällainen tunneherkkyys ole tärkein osa omaa itseä?”, Juhani Mattila pohtii.

Ystävä, jota ei tarvitse pelätä

Jokainen on varmasti jännittänyt joskus ja tietää, miltä se tuntuu. Kun jokin tilanne on itselle tärkeä ja sen edessä kokee onnistumisen painetta, kehomme autonominen hermosto valpastuu ja valmistautuu suojelemaan meitä kuviteltua uhkaa vastaan. Kysymys on usein väärästä hälytyksestä. Tilanne ei lopulta olekaan niin paha kuin kehomme reaktiot kuten sydämen tykytys, käsien vapina tai suun kuivuminen antavat mieleemme olettaa.

”Saatat pelätä, että muut huomaa- vat jännityksen, mutta usein arvioimme tämänkin yläkanttiin. Ja jos muut huomaavat, he useimmiten suhtautuvat sinuun hyväksyvästi. Sopiva jännitys virittää meitä hyvään suoritukseen. Voit siis suhtautua jännittämiseesi ystävänä, jota ei tarvitse pelätä”, opastaa psykoterapeutti **Aino Kanniainen**.

Jos jännitys rajoittaa elämää
Elämää rajoittavasta jännittämisestä voi oppia pois.

”Jos uskallat altistaa itsesi toistuvasti ensin vähemmän ahdistaviin tilanteisiin, voit saada onnistumiskokemuksia. Lopulta voit huomata, että aiemmin ahdistavat tilanteet sujuvatkin helpommin. Silloin voit onnitella itseäsi. Uskaltautumalla olet kasvattanut itseluottamustasi ja voit olla oma itsesi tilanteessa kuin tilanteessa.”

Kanniainen tietää, että asiaankuuluva jännitys voi saada myös mittasuhteet, jotka tuottavat voimakasta ennakoivaa pelkoa ja alkavat rajoittaa elämää, opiskelua, työtä ja sosiaalista elämää.

”Sosiaalisten tilanteiden pelkoon ja paniikkioireisiin kannattaa hakea ammatillista apua. Olet sen arvoinen. Ethän jää yksin ongelmasi kanssa”, psykoterapeutti muistuttaa.

HANNA VALKONEN

Ainon 5 ohjetta jännittäjälle:

- ✦ Opettele sallivampaa suhtautumista itseän.
- ✦ Vältä täydellisuuden vaatimista.
- ✦ Irrottaudu ehdottomasta hallinnan tarpeesta.
- ✦ Anna itsellesi lupa pyytää apua.
- ✦ Tee asioita, jotka vahvistavat mielenrauhaasi, hyvinvointiasi ja onnellisuuttasi.

Aino-kesäkahvila suosiossa

”**AINO-KESÄKAHVILA** tuomiokirkolla sai niin hyvää palautetta, että ensi vuonnakin saa kahvia ja pullaa kirkon pääovelta”, lupaa pääemäntä **Sinikka Tiirikainen**.

Testamenttirahoilla nuoria työllistävä kesäkahvila tarjosi tuoretta, kotitekoista pikkupullaa ja wienereitä, kahvia, limsaa, pillimehua ja vettä. Kaksi nuorta kerrallaan palveli kesäturisteja, yhteensä kolme nuorta sai kesätöitä.

Kesäkahvilasta vastannut **Ada Kekäläinen** kuvaa, miten asiakkaiden kanssa keskusteluissa nousi esiin paljon muistoja rippikouluista häihin: kävijälle voivat nousta mieleen 50 vuotta vanhat juhlat kirkossa. Toisaalta kirkon merkitystä nykyihmiselle mietittiin.

Häiriökäyttäytymistä ei ollut lainkaan. Vajaat neljäsataa kävijää nautti kahvit viileässä kirkossa tai kesäisellä pihalla Kallavettä katsellen.

”Jonkin verran kävijämäärää rajoitti puistoremontti: kahvio oli pääovella, jonne ei nyt kadulta portaita pitkin päässyt.”

”Ehkä ensi vuonna tarjotaan

ADA KEKÄLÄINEN JA JERE PULKKINEN saivat kesätöitä.

myös jäätelöä, jos varustetaan kahvila pakastimella. Myös aukioloaikoja myöhennetään palautteen perusteella”, miettii Tiirikainen.

Kahvittelijoille oli tarjolla itse kirkon lisäksi myös muuta kult-

tuuria: kahvioon oli ripustettu esille seurakunnan kokoelmista kolme taideteosta, joista oli mahdollisuus keskustella. **Aino Stranden-Sorvis-** **ton, Kimmo Kaivannon ja Virge Jokaldan** teokset loivat tunnelmaa.

Kummin kaa

TELEVISIOSTA olen joskus katsonut iltamyöhällä Kummin kaa-sarjaa, jossa kaksi nykyurbainia sinkkunaista etsii epätoivoisesti itseään ja seuraa kosteissa oloissa, yleensä sisätiloissa.

Jos ei ole elämä lutviutuakseen näin Kummin kaa, onko se helpompaa Kummin kaa? Loppukesän uutisten mukaan omat vaivansa ja vaikeutensa on myös siinä. Uusille suomalaisille ei löydy enää riittävästi kummeja, vaikka lapsia syntyy tänä vuonna vähemmän kuin kertaakaan viime sotien jälkeen. Erikoiseksi tilanteen tekee se, että vaikeinta kummien löytäminen on sielä, missä väkeä on jo ylivoimaisesti eniten ja jonne uusia ihmisiä tunkee koko ajan lisää. Helsingin ongelma on siinä, että vajaa puolet sen asukkaista kuuluu enää evankelis-luterilaiseen kirkkoon eikä näin ollen sovelu kristillisiä arvoja edustavaksi kummiksi.

Kummeudesta ei kirkko kuitenkaan halua luopua. Tähän tarjotaan ratkaisua, että kahden kummin sijasta lapselle riittäisi hätätilassa yksi kummi. Se kuulostaa ihan järkevältä ajatukselta.

Itse tulin alta kaksikymppisenä kummiksi serkkuni ja hänen vaimonsa esikoistyttylensä vuoden 1967 kesällä ja olen kantanut tuota velvollisuutta siis jo yli puoli vuosisataa.

En voi sanoa olleeni hyvä kummi, monta vuotta on mennyt, etten ole muistanut kummityttöäni hänen syntymäpäivänään tai joulun edellä. En ole ollut tarjoamassa hänelle hyviä elämänohjeita tai kysellyt kuulumi-

sia. Suurella mielihalulla olen kuitenkin nauttinut kaikista niistä herkullisista ruuista, joita hän alan ammattilaisena on sukuta-

paamisiin valmistellut. Kummiuteni olen kyllä aina muistanut ja tuntenut siitä syvää ylpeyttä omassa mielessäni, vaikka ei siitä kummitytölle käytännön iloa ole ollut.

Omat neljä kummiani ovat levänneet jo pitkän tovin Kiuruveden kirkkomuissa. Kukkia en ole haudoille vienyt, mutta monesti he palaavat mieleen vieläkin.

Kummilusikkaa en tiedä saaneeni. Sain **Ruusa**-kummilta flanelin punasävyisen yöpu-kukankaan koulua aloitellessani. Kaupan **Miina** ompeli siitä lujat ja lämpimät paidat ja housut, joilla pärjäsikin melkein murrosikäni saakka.

Molemmat miespuoliset kummit olivat Antteja. Uskonasioissa he eivät oppimestareiksi ryhtyneet, mutta mielellään he naapurin pienelle pojalle juttelivat.

Toinen **Antti** pyysi vierelleen istumaan ja sanoi: ”Tuoppas Seppo tähän, niin huastellaan”. Näistä jutteluhetkistä olen ollut onnellinen koko ikäni. Oli hienoa, että oli joku aikuinen, joka oli valmis kuuntelemaan lasta.

Toisesta **Antti**-kummista minua muistuttaa koko sormen pituinen arpi vasemmassa peukalossa. Olin kai neljän vanha, kun hän tuli kylään, ja halusin näyttää hänelle, miten puukko pysyy kädessäni. Miten lie, peukaloon se lipsahti, verta tuli hirmuisti, ja itseni kasvaessa arpi-kin on venynyt pituutta samassa suhteessa.

Anni-kummi eli pitkän elämän, ja tavaksi tuli käydä vähintään joka kesä häntä katsomassa. Ne olivat juhlavia hetkiä Paloniemen pirtissä ja keittiössä. Kummitäti vanheni ja sai aina vain uusia uurteita kasvuihinsa. En ole nähnyt kenelläkään niin taidokkaasti uurret- tuja ryppyjä kuin Anni-kummilla oli lopulta kasvoillaan; paras- kaan hopeaseppä ei olisi pystynyt parempaan ja kauniimpaan kaiverukseen. Harmittelen jatkuvasti, etten tullut ottaneeksi niistä valokuvaa pysyväksi muistoksi.

Monesta varmaan tuntuu, ettei kummeudella ole merkitystä enää tässä meidän ajassamme. Luulen, että jos koskaan niin tulevaisuudessa me kummeja vasta tarvitsemmekin.

Perheet ja suvut pienenevät kaiken aikaa, läheisiä ihmisiä on yhä vähemmän. Yksinäisinä hetkinä kummit voivat olla kullannarvoisia, kultaakin kalliimpia.

SEPPO KONONEN

Luota, kuuntele, rauhoitu YHDESSÄOLOON

Mistä on kestävä parisuhde tehty? Kaksi pitkässä avioliitossa elävää pariskuntaa korostavat sitoutumista.

Kati ja Sakari Häkkinen löysivät toisensa nuorina opiskelijoina. Avioparina he viettivät elokuussa 36. vuosipäivää. Vuosiin on mahtunut monenlaista: nuoren rakkauden symbioottista yhdessäoloa, lapsiperhe-elämä iloineen ja kriiseineen ja uran rakentamista eri paikkakunnilla asuen.

”On tullut aika, että elämme kaksistaan. Elämme laatuaikaa, hyvän kumppanuuden aikaa”, Kati Häkkinen summaa.

Arki erillään, silti yhdessä

”Lasten ja teinien kanssa eläminen, talon rakentaminen, velat”, Sakari listaa suhteen koetinkiviä.

Yhdeksän vuoden ajan Kati ja Sakari elivät arkea erillään työn vuoksi.

”Ehkä yksi suhteemme kriittisin kohta oli muutto Kuopioon Sakarin työn vuoksi. Minä jätin taakseni mielekkään työn eikä uutta mieltä työtä ihan heti löytynyt. Sitten löytyi juuri minulle sopiva työ Joensuusta. Kun valitsin sen, me menetettiin tavallinen arki”, Kati kertoo.

Koska päätökset näissä muutoksissa olivat yhteisiä, myös seuraukset kannettiin yhdessä. Kun työ vei vaimon pois kotoa arkiviikoiksi, Sakari joutui pyörittämään kotiarkea Kuopiossa yksin kolmen lapsen työssäkäyvänä isänä. Arkena oli toista ikävä.

Katille erillään asumisen vuodet olivat riittämättömyyden kanssa painiskelua.

”Kun lapset olivat kotona, tunsin, että pitäisi olla enemmän jakamassa arkea heidän kanssaan. Vei aikansa oppia elämään muutakin kuin työtä.”

”Nyt viisi vuotta olemme lähteneet töihin joka päivä samasta osoitteesta”, Häkkiset iloitsevat.

KATI JA SAKARI HÄKKINEN ovat selvinneet talon rakentamisesta, lapsiperheen vaiheista ja erillään asumisesta. Luottamus omaan kumppaniin ja Jumalaan kantaa.

Luottamus kantaa

Kaikkina yhdeksänä erillään asumisen vuotena Häkkisiä kantoi keskinäinen luottamus. Parisuhteen arjessa on tehty valintoja suhteen puolesta – arkisia päätöksiä mennä samaan suuntaan ja tukea toista. Käytiinpä liitossa myöten taikka vastaan, Häkkiset sanovat kerta kerran jälkeen löytävänsä toisesta sen ihmisen, jonka kanssa haluaa elää. Vuosien varrella on opittu puhumaan toisil-

leen kaikesta ja pitämään yhteyttä yllä.

”Arjen erillään elämisen aika elettiin läpi. Siitä selvitettiin. Parisuhde kesti, koska me sitouduimme siihen. Tahdoimme”, Sakari arvioi.

Häkkisiä yhdistää kristillinen usko ja elämänura teologina. Vaikka toinen on seikkailija ja toinen arvostaa turvallisuutta, myös yhteiset matkat ovat suhteen rikkaus. Samoin musiikki.

”Aina olemme myös pyrkineet järjestämään yhteistä aikaa”, Sakari sanoo.

Häkkiset tietävät myös pariskuntana elävänsä sukupolvien ketjussa. Kummankin juurilta nousee malli kestävästä parisuhteesta, jossa vaikeinakin aikoina pyritään elämäntaitaiseen parisuhteeseen.

”Vaikka mitä on, toista ei jätetä. Se on minulle yksi avioliiton kulmakivistä”, Sakari tiivistää.

TEKSTI JA KUVA:
SINI-MARJA KUUSIPALO

Enemmän yhdessä kuin erikseen

Siilinjärveläiset **Janne ja Mallu Kasurinen** (kuva kannessa) viettävät syyskuussa 32 -vuotishääpäiväänsä. Parisuhde on vuosien myötä elänyt, muuttunut, kasvanut ja lujittunut.

”Meillä parisuhteen hoitaminen on lähtenyt siitä, että olemme opetelleet kuuntelemaan ja kuulemaan puolisoa. Kohtaamaan hänet.”

”Tuntuu, että arjen pyörytyksessä on helppo kadottaa niin itsensä kuin toisenkin”, Mallu pohtii.

Tärkeää ovat yhteiset harrastukset. Kasuriset tykkäävät pyöräillä ja lenkeillä, sekä maanantaisin he menevät kimpassa kuntosalille.

”Mottona voisi olla: Enemmän aikaa yhdessä kuin erikseen”, Janne keksii.

Rakastuminen avioliittoviikonlopussa

Suhteen varikkopysäkkejä ovat olleet

avioliittoleirit ja -viikonloput. Ensimmäisessä aviopariiviikonloppussa Kasuriset olivat vuonna 1998.

”Voisi sanoa, että sinä viikonloppuna rakastuimme uudelleen. Koin, että tulin kohdatuksi ja nähdyksi syvästi kaikkine tarpeineni”, Mallu kertoo.

Vuonna 2006 oli vuorossa Mennään eteenpäin (ME)-viikonloppu ja muutama vuoden päästä jatkokurssi. Kasuriset ovat kouluttautuneet itseään syventävillä kursseilla ja olleet ME-viikonlopuissa myös puhujaparina.

”Leirit ovat joillekin pareille pelastus, ja toiset voivat saada hyvästä avioliitosta vieläkin paremman.”

”Olemme olleet myös aviopariipienpiirissä 12 vuoden ajan. Nämä kokoukset ovat olleet meille avioliittomme kuukausihuoltoa”, Janne kertoo.

Miten mies uskaltaa lähteä mukaan parisuhdetapahtumiin?

”Yleisesti ottaen voi varmaan sanoa, että nainen ajattelee parisuhdetta enemmän. Tunneasiat ovat hänen vahvuutensa. Parisuhdetyössä hienoa on tasa-arvoinen jakaminen. Minua rohkaistaan kertomaan ajatuksistani. Saan rauhassa tilaa ja aikaa sanoittaa.”

Kuunnellen ja rukoillen

Mitkä ovat työkaluja, kun parisuhteesta tulee hankausta?

”Kuunteleminen, vuoropuhelu, vuorovaikutus, anteeksi pyytäminen ja antaminen.”

”Että löydämme rauhassa ratkaisun, joka tyydyttää molempia.”

”Yhdessä ja erikseen rukoilu vaikeiden tilanteiden edessä.”

Kasuriset toteavat, että usein auttaa myös omien kipujen ja haavojen käsittely. Että ymmärtää, miksi käyttäytyy niin kuin käyttäytyy.

Mistä iloitsette toisissanne?

”Ihastuin ja olen edelleen ihastunut Jannen komeaan ulkomuotoon. Hänen lähellään on helppo olla. Hän on myös analyyttinen ja järkevä”, luettelee Mallu.

”Iloitsen vaimoni eläväisyydestä. Viehättävä ulkomuoto ja punaiset hiukset ihastuttavat. Nautin, kun hän järjestää meille yhteisiä iltoja. Hän pitää minut liikkeellä”, Janne hymyilee.

HANNA VALKONEN

Häkkiset ja Kasuriset osallistuvat Hyviä hetkiä yhdessä -parisuhdepäivään la 28.9. Alavan seurakuntakeskuksessa, jossa heitä haastattelevat parisuhdetyöntekijät Liisa ja Juha Väkilä. Tapahtumapäivän järjestävät Kuopion ev.lut. seurakunnat, Kansan Raamattuseura ja Parisuhdekeskus Katja.

KIRKOLLISET

KASTETUT

Neela Olivia Vartiainen, Anton Erik Kanerva, Aino Kielo Aurora Tiikkainen, Veeti Elias Antero Heiskanen, Tyyne Talvikki Toropainen, Edvin Frans Erik Rimpineva, Aura Inari Lammi, Eino Johan Jäderholm, Vilma Charlotta Tossavainen, Airada Heikkinen, Rasmus Aleksanteri Rannankari, Seeni Sylvia Suhonen, Mette Vivian Mömmö

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Mikko Henrik Kröger ja Salla Maaria Seppälä, Jani Tapio Jääskeläinen ja Pihla-Pilvi Gabriele Nimmrichter, Tommi Antti Tapio Kyytinen ja Anni Pauliina Kotiranta

KUOLLEET

Eero Johannes Partanen 79, Anna Liisa Väänänen 82, Helvi Maria Miettinen 86, Aune Anneli Hirvonen 86, Irma Annikki Nevalainen 78, Raija Kaarina Heikkinen 84, Helvi Elina Hiltunen 92, Sirkka Anneli Ikäheimonen 70, Hilikka Helena Huuskonen 78, Leena Aulikki Halonen 80, Otto Eenok Holopainen 94, Leena Agatha Vuorela 81, Kyösti Matias Kullervo Laitinen 77, Kerttu Kaarina Haikonen 98, Maija Kyllikki Tuomainen 93, Maija Liisa Reinikainen 86, Aimo Kalevi Miettinen 84, Elias Olavi Kastarinen 85, Jorma Kalevi Lehtonen 75, Kalle Kauhanen 98, Eeva Liisa Suhonen 83, Elma Emilia Hoffren 89, Eeva Maria Moisio 88, Veikko Ilmari Pyykkö 86, Jouko Rauno Eelis Tuomainen 78, Liisa Marjatta Sainio 90, Margit Tuula Helena Tähtinen 69, Matti Aulis Tenovirta 87

KASTETUT

Seela Maria Salminen, Alvar Onni Valterri Leppänen, Hugo Alexander Korhonen, Tinja Helmi Emilia Eronen, Eliel Allan Heikkinen, Tuuli Tabita Viitasalo, Shyam Elias Brisk, Jade Aava Alessia Nousiainen, Oliver Viljami Hintsala, Elena Rianna Kotilainen, Hilda Minea Anttila, Iiris Auroora Raatikainen, Lilli Mathilde Nevalainen, Nelli Maria Harju, Elia Noel Valta, Sini Maria Schmidt, Adelia Elli Aurora Ahonen, Lilja Leila Amelia Rossi, Enni Helmi Eveliina Auvinen, Eino Onni Tapani Kurvi, Luana Bernicia Schmid, Noel Benjamin Raitanen, Iita Anni Maria Heikkinen, Jasper Eeli Juhani Ikonen, Sebastian Dan Cristian Parviainen, Elli Eveliina Mulju, Oiva Armas Komulainen, Kaisla Hellin Aliisa Herranen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Simeon Akseli Luukka ja Hilla-Inkeri Luukkonen, Antti Ilari Myllykoski ja Saara Tuulia Pasanen, Tuomas Samuel Salomäki ja Jasmin Emma Aurora Lyytikäinen, Kalle Olavi Salomon Rajala-Rahko ja Saara Katariina Kangas, Niko Petteri Parviainen ja Marika Anneli Heikkinen

KUOLLEET

Lasse Henrik Samuel Härö 23, Timo Matti Pöyhönen 63, Virpi Hannele Virolainen 59, Markku Tapio Vihavainen 69,

Unto Kustaa Hakkarainen 91, Anja Kyllikki Pessa 87, Anelma Nykänen 88, Kaino Annikki Soininen 90, Lea Irene Tanninen 69, Lempi Eliisa Tiilikainen 92, Lilja Maria Penttinen 99, Erkki Olavi Raatikainen 70, Pentti Lauri Leskinen 75, Seppo Antero Nikodemus Kumpulainen 68, Tauno Johannes Kettunen 86, Pekka Antero Palomäki 75, Anja Armiida Rissanen 90

KASTETUT

Nooke Gunnar Aleksander Haliseva, Kaavi; Robin Kristian Korhonen, Vehmersalmi; Onni Olavi Kankkunen, Vehmersalmi; Aaro Kasperi Vartiainen, Juankoski; Neea Minea Koponen, Tuusniemi; Eevi Lotta Inkeri Hartikainen, Kaavi; Roosa Eevi Eerika Rouvanmäki, Nilsii; Eini Liisa Ilona Korhonen, Vehmersalmi; Miina Maritta Holopainen, Muuruvesi; Elli Ruusa Ilona Rätty, Tuusniemi; Lassi Eino Tapio Niemilä, Muuruvesi; Eemeli Samuli Tähtivaara, Juankoski; Peetu Tapio Lavikainen, Tuusniemi; Ville Tapani Sakari Hyvärinen, Kaavi.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Pasi Ilmari Tirroniemi ja Hanna-Kaisa Inkeri Rantala, Vehmersalmi; Niko Juhani Turunen ja Roosa Maria Heiskanen, Tuusniemi; Sami Pekka Voutilainen ja Jenni Marianne Kuosmanen, Nilsii; Antti Johannes Kiiveri ja Anna Elina Konttinen, Muuruvesi; Saku Juhani Immonen ja Ira Irene Alexandra Kiriloff, Vehmersalmi; Markku Tapani Pitkänen ja Sonja Karoliina Martikainen, Nilsiiä.

KUOLLEET

Markku Tapani Nykänen 63, Kaavi; Pentti Olavi Mäkinen 68, Juankoski; Eino Antero Kärkkäinen 89, Juankoski; Taimi Tellervo Laitinen 86, Tuusniemi; Eeva Sofia Lempinen 87, Tuusniemi; Heikki Antero Multala 68, Muuruvesi; Onni Eelis Mikkanen 88, Juankoski; Anja Marjatta Väätäinen 76, Säyneinen; Lempi Kuikka 98, Kaavi; Helvi Ester Hartikainen 85, Nilsii; Aino Hellevi Backlund 69, Tuusniemi; Kerttu Inkeri Pitkänen 92, Nilsii; Sirkka Heleena Virtaharju 77, Juankoski; Leo Voutilainen 89 Riistavesi; Visa Veikko Räsänen 60 Kaavi; Hannu Olavi Kuokkanen 67 Kaavi; Pentti Juho Hyvönen 75 Nilsii; Aarne Vilho Ahonen 75 Nilsii; Hilikka Elina Asikainen 91, Vehmersalmi; Pentti Kalevi Vartiainen 90, Muuruvesi; Matti Heikkinen 93, Nilsii; Laina Marjatta Fadjukoff 89, Nilsii; Leo Kalervo Soininen 92, Vehmersalmi; Veikko Koponen 99, Tuusniemi; Raija Leena Turunen 72, Nilsii; Aili Annikki Mertanen 89, Juankoski; Iida Aliina Korhonen 78, Nilsii; Hilja Kyllikki Mertanen 89, Nilsii; Pentti Johannes Hätinen 68, Vehmersalmi; Laila Mirjam Lempinen 82, Tuusniemi; Toivo Oskari Jauhiaiinen 72, Nilsii; Terttu Annikki Puustinen 73, Nilsii; Pertti Juhani Lamppu 74, Tuusniemi; Rauni Helena Hakkarainen 86, Säyneinen; Veera Esteri Karjalainen 89, Juankoski; Mikko Henrik Korhonen 67, Nilsii; Pertti Einari Lipponen 76, Muuruvesi; Annikki

Hirvonen 87, Tuusniemi; Pentti Olavi Rissanen 74, Muuruvesi; Ulla Johanna Väätäinen 71, Vehmersalmi; Jouko Emil Antero Jäntti 87, Riistavesi; Iida Pöyhönen 93, Tuusniemi; Lauri Tapio Antikainen 87, Riistavesi.

KASTETUT

Maria Elina Josefiina Natunen, Senni Sylvia Timonen, Vanessa Veronica Poutiainen, Enna Aida Sofia Oja, Anna Kaarina Aho, Noel Emil Juhani Savolainen, Eetu Oliver Mikkonen, Petrus Veikka Antero Niemi, Manu Onni Matias Fomkin, Eeli Esko Sakari Happonen, Aarni Johannes Tiihonen, Lotte Noella Koponen, Hugo Onni Aate Karppinen, Anton Heikki Markkanen, Oliver Petteri Juntunen, Olivia Elle Elisabeth Pärnänen, Isabella Vienna Lilja-Milla Miettinen, Iida Maria Amanda Räsänen, Mila Monica Mariel Palokangas, Mirja Ellen Yrjölä, Topias Viljami Koskinen, Luka Alvar Roivainen, Aapo Matias Holopainen, Valterri Mikael Burmitskiy, Enni Lotte Turunen, Martti Elias Viljami Koivumäki, Oiva-Veikko Väinämö Kinnunen, Nina Angelika Reinhardt, Noel Toivo Olavi Kröger, Eevi Helmi Maria Toivanen, Mette Jenina Maria Miettinen, Ella Aada Olivia Savolainen, Elias Miro Joonatan Niskanen, Eilo Alvar Juhani Pajulahti, Viljami Daniel Pitkänen, Martti Toivo Tapio Timonen, Emma Karoliina Tourunen, Fanny Hilla Alina Niskanen, Veeti Samuel Ilmari Karvonen, Emilia Eva Marie-Claire Karhapää, Pihla Aliisa Pasanen, Matias Vilho Riikonen, Lasse Viljami Voutilainen, Aleksi Leo Matti Juvonen, Emil Hannu Petter Pellikka, Aune Maria Olivia Vatanen, Amanda Kerttu Maria Toppinen, Kerttu Ella Amanda Koivisto, Juhana Aatos Halmepuro, Kasper Onni Samuel Lemmetty, Jemina Lilian Saaga Väisänen, Väinö Albert Kukkala, Ava Ilona Paavontytär Rytkönen, Elle Amalia Tervonen, Lassi Petteri Väänänen, Martta Ilona Hakomäki, Julia Bettiina Koivisto, Väinö Rasmus Oliver Hakkarainen, Mico Toivo Petteri Kosonen, Mette Matilda Seppänen, Varpu Emilia Tuominen, Tatu Artturi Matiaksenpoika Lönn, Daniel Jeremias Uutela, Aada Emilia Salo

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Mikko Juhani Mönkkönen ja Katja Virpi Marika Ruotsalainen, Aarne Antti Johannes Tiainen ja Heini Maria Karhu, Olli Jalmari Kähkönen ja Oona Katariina Savinainen, Jari Juhani Hartikainen ja Lotta Katariina Tuomaala, Jani Atte Olesa Korhonen ja Katariina Tiainen, Tuomas Antero Puttonen ja Minna Hannele Sipilä, Jussi Kalevi Timonen ja Nina Merita Kuhmonen ja Tiina Johanna Pakarinen, Erkki Tapio Leinonen ja Katri Johanna Höytö, Tommi Henrik Sakari Koponen ja Salla Elina Saikkonen, Niko Mauritz Aleksi Väisänen ja Riina Johanna Tamio, Hannu Petri Juhani Tuomainen ja Mervi Hannele Hytti

KUOLLEET

Katri Kyllikki Korhonen 90, Raimo Pertti Hänninen 77, Jukka

Kalevi Venäläinen 54, Viljo Eelis Kokkonen 78, Pirjo Aulikki Tikka 73, Veli Urpo Lilja 84, Sylvi Annikki Paldanius 96, Matti Juha Sakari Nuutinen 73, Tony Anton Vitsala 18, Helvi Sinikka Salminkoski 70, Simo Ahvo Kukkonen 88, Maila Soilikki Sarinko 89, Hilja Kerttu Hoffrén 82, Anna Liisa Hokkanen 85, Juhani Uolevi Karkkonen 67, Toivo Kalevi Ruuskanen 71, Reino Antero Leinonen 85, Toivo Matti Haatainen 92, Maritta Helena Korhonen 64, Marja-Sara Tellervo Virtanen 83, Paavo Antero Antikainen 81, Anja Liisa Alakourila-Rytkönen 83, Pertti Johannes Mölkänen 71, Anna Liisa Pääkkönen 76, Väinö Unto Siekkinen 86, Matti Tiihonen 99, Sakari Kalervo Pehkonen 72, Leo Johannes Pitkänen 75, Aulis Tapio Ikäläinen 66, Veli Kustaa Kainulainen 89, Aino-Ester Niemelä 96, Pekka Juhani Kesti 59, Aune Annikki Hartikainen 91, Irja Hellevi Korhonen 95, Toini Tuulikki Borgman 88, Erkki Armas Tuhkanen 79, Maija Kaarina Karhunen 90, Martti Henrik Elmeri Ihanus 1 päivä, Tamara Orvokki Astrid Blomerus 42, Veijo Olavi Varis 59, Risto Ensio Väisänen 60, Martti Ilmari Laitinen 65, Kirsti Marita Turunen 65

Kastetut

Helmi Marjaana Kraft, Aada Emilia Hartikainen, Akseli Antero Lahti, Totti Urho Ojala, Vertti Aukusti Ryhänen, Izabella Mirjam Valentina Väisänen, Maria Serafima Parviainen, Aino Heleena Tavast, Veera Annikki Rönkä

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Joona Mikael Jokitalo ja Minna-Liisa Marjatta Katainen, Olli Petteri Matikainen ja Tari Talvikki Packalén, Veli Ilkka Juhani Korhonen ja Anu Maria Lehtimäki, Tuomo Tapani Koponen ja Pia Pauliina Ahonen, Juho Veikko Tuovinen ja Elina Annukka Kontkanen

KUOLLEET

Lauri Pekka Juhani Karttunen 32, Viljo Elmar Venäläinen 90, Irja Björninen 84, Kyösti Jääskeläinen 78, Jari Matti Roth 58, Tauno Taavetti Saastamoinen 100, Hilikka Maria Korhonen 94, Päivi Hannele Tirkkonen 65, Airi Marjatta Räsänen 81, Aili Inkeri Pitkänen 79, Taimi Marjatta Säisä 81, Anja Anneli Ahponen 90, Raija Katriina Hämäläinen 70, Siiri Tellervo Pietikäinen 88, Matti Reijo Pohjolainen 76, Risto Ensio Penttinen 73, Markku Juhani Kröger 65, Maila Annikki Saarelainen 81, Sirkka Liisa Munde 91, Matti Kalervo Tolonen 78, Rauno Vilho Lipponen 83, Riitta Karoliina Kustaava Hakkarainen 80, Anna Kaarina Isotalo 78, Vesa Antero Silander 79, Hilikka Martikainen 86, Anna Helena Heikkinen 83, Maire Miettinen 92, Kaisa Raija Soininen 78, Liisa Annikki Voutilainen 89, Pirjo Helena Voutilainen 67, Sylvi Maria Hiltunen 85

KASTETUT

Viivi Kristiina Kaukorinne, Eevi Maija Anniina Parkkinen,

Joel Matti Sakari Vehkoja, Elsi Alisa Mikaela Majjanen, Leevi Aulis Linnoaho, Brita Tellervo Tuhkanen, Oona Liisa Ilona Kuukkanen, Ellen Olivia Ylikärppä, Eevi Maria Happonen, Nuutti Ilmari Lähdesmäki, Kanes Väinö Elias Holopainen, Alisa Iida Maria Ronkainen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Hannes Juhani Happonen ja Heini-Leena Kouri, Toni Markus Mikander ja Jaana Marika Puustinen, Timo Petri Ensio Koistinen ja Sannamari Nuutinen, Markus Samuel Heimonen ja Inka Anniina Poukkula, Ari Pauli Tapani Laajalahti ja Laura Inga Jessica Kumpulainen, Aleksi Juha Samuel Vaakanainen ja Pia Kristiina Pulkkinen, Teemu Viljami Rautsi ja Hanna Elina Karhunen

KUOLLEET

Laina Johanna Troupp 93, Toivo Ilmari Heiskanen 87, Antti Herman Asikainen 62, Reino Olavi Haatainen 89, Kirsi Marjaana Tiainen 37, Arvo Olavi Korhonen 64, Helka Kyllikki Kärkkäinen 84, Eila Maria Vähämaa 102, Ilkka Jouni Kari Louhi 76, Mirja Leena Ruotsalainen 70, Jouko Ilmari Hassinen 58, Irma Katri Kyllikki Juutistenaho 85, Iris Annikki Granroth 94, Aino Maria Savolainen 90, Reijo Kalevi Johannes Mömmö 87, Raili Annikki Rissanen 89

KASTETUT

Luka August Ilmari Ranta, Titta Niina Riikonen, Helmi Ester Kuusisto, Eemeli Olavi Turpeinen, Matilda Aini Hellevi Niskanen, Niila Aleksi Aitto-oja, Enni Peppi Maria Korhonen, Vilja Eedit Pekkanen, Iita Aurora Heikkinen, Juho Onni Matias Niiranen, Oliver Juhana Mykkänen, Oliver Aleksanteri Ahonen, Minttu Maija Johanna Korhonen, Nea Evelina Hoffrén, Aatos Jalmari Ensio Siira, Minni Ester Kumpulainen, Viivi Alisa Fredrika Koistinen, Sisu Petteri Alexander Puranen, Nuua Runo Elviira Räbinä, Emma Elisabet Kammonen, Niilo Oskari Kortelainen, Valtti Eemil Aapeli Katainen, Eetu Luka Oskari Kokkonen, Juho Olavi Hiekkala

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Roope Samuli Rissanen ja Miia Anneli Mielonen, Hannu Tapani Riekkinen ja Virpi Anna Alina Oulejärvi, Nicolas Nelson Cafaro ja Sara Elisa Airaksinen, Anna Kristiina Hahtola ja Pasi Juhani Ranta

KUOLLEET

Irma Lea Kaarina Tampio 74, Vilho Heikkinen 85, Krista Emma Katariina Litmanen 25, Rauno Armas Pelkonen 76, Antti Kalevi Ähman 77, Mirja Anneli Eskelinen 75, Eeva Tellervo Hartikainen 70, Raija Ritva Rissanen 78, Hannu Antero Takala 73, Matti Juhani Salminen 80, Reijo Antero Korhonen 72, Henry Timo Antero Soila 71, Taisto Sakari Nykänen 70, Anna-Liisa Tellervo Laitinen 89, Maire Annikki Hiekkamäki 90, Kaija Kyllikki Pantsar 86, Aino Hillevi Salonen 91, Tyyne Rauha Savolainen 91, Sirkka Tellervo Hämäläinen 66, Eeva Katri Karvonen 88, Toini Marjatta Airaksinen 88

KIVI PAJA

Kiven Kauneutta Kunnioittaen

- Lisänimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1, Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

HAUTAKIVET LISÄKAIVERRUKSET

sekä kaikki kivialan palvelut

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

Tietokoneapu

puhelimet & tabletit
**Kotitalous-
vähennys**

www.orden.fi
040 5844 045

APUA ASIAKIRJOJEN LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset sekä
erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

Lounaskahvila ja pitopalvelu keskellä Siilinjärveä

SiilinSapuska.com
Kasurilantie 13 Siilinjärvi
017 - 266 2303

Muistotilaisuudet

Vanhusten ateriapalvelut

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45, p. 046 921 4720,
JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoimma 24/7
linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

• Matot • Vuodevaatteet • ym.

PESULA
PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
pyykkisatama.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN

WWW.KEITTIOITUNING.FI

Kiitän Työterapinen Yhdistys ry:n
johtoa sydämellisestä merkipäiväni
muistamisesta sekä kunnioittavasta
tervehdyksestä ja kutsusta osallistua
yhdistyksen 40-vuotisjuhlaan.
**Yhdistyksen perustaja, vuosi-
kymmenten vastuunkantaja ja
kuulemma kunniapuheenjohtaja
Heikki Eitakari**

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

Hautaustoimisto LÄNSIVUORI

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531
www.lansivuori.fi

Hautakivinäyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Mainosmyynti Eine Kotamaa

050 315 5849

eine.kotamaa@slpmedia.fi

Seuraava julkaisupäivä 25.9.,
varaukset 19.9. mennessä.

Pitopalvelua

Ilon ja surun keskellä
olemme palveluksessanne

Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät ja lämpimät pitopöydät.
*pitopöytä sisältää tuoreet ruiskuoriset riisipiirakat ja perunäriekat
ilman lisämaksua

Kotileivonnaiset tilauksesta, ilmainen kotiinkuljetus

Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henkilökunta jne.

Kotileipomo & Pitopalvelu PIIRAKKA & PULIKKA
Sari Tenhunen

p. 050 305 1737

piirakkapulikka@hotmail.com

Kaikille tilaa riittää,
kaikille paikkoja on.

Katso tapahtumaliitteestä,
verkkosivuilta tai somesta
lisätietoa syksyn
toiminnasta ja tapahtumista.

www.kuopionseurakunnat.fi

Alakastisille ihmisarvo ja tytöt kouluun

Nepalinäyttely Siilinjärven kirjastossa
muistuttaa muutoksesta ja toivosta.

Siilinjärven seurakun-
ta tuo kunnan kirjas-
toon Artsiin Nepalis-
ta kertovan näytte-
lyn syyskuuksi. Lähe-
tystyöntekijä **Kirsti Kirjavaisen**
kokoelmasta koottu valokuvien,
esineiden ja asusteiden näyttely
kertoo, kuinka unelmat johtavat
toimintaan, jonka kautta lapset
kouluttautuvat, naiset voima-
antuvat ja perheet saavat mahdol-
lisuuden elää turvallisesti yhdes-
sä. Näyttelyllä seurakunta tuo
paikalliseen elämään välähdyk-
sen siitä, millaista elämä toisel-
la puolella maailmaa on ja kuin-
ka kaukaisia lähimmäisiä voidaan
auttaa.

Näyttelyn on koonnut Kirsti
Kirjavainen, joka on ollut Nepa-
lissa yli 30 vuotta lähetystyös-
sä.

"Mennessäni Nepaliin vuonna
1977 minulla oli kolme haavetta:
kaikki tytöt pääsisivät kouluun,
synnytyksiä ei enää hoidettaisi
navetassa ja vammaisille annet-
taisiin ihmisarvo. Kymmenen
vuoden (1996–2006) sisällissodan
aikana haavee na oli rauha ja
uskonnonvapaus. Nyt vuon-
na 2019 haave on ihmisten osal-
listuminen ilmastonmuutoksen
torjuntaan, toivon ja tulevaisuu-
den ylläpitäminen", Kirjavainen
kertoo.

Tämän päivän lähetystyössä
korostuu muun muassa maail-
man muuttaminen oikeudenmu-
kaisemmaksi, syrjittyjen ihmis-
arvon puolustaminen, rauhan ja
sovinnon rakentaminen sekä ja
Jumalan rakkaudesta todistami-
nen.

"Kuulostaa suurelta, mutta
Suomen Lähetysseuran, kirkon
ja kehitysyhteistyön kumppa-
nien yhteistyössä olleena alle-
kirjoitan nämä tavoitteet. Tämä
näyttely tuo todisteita muutok-
sesta, yhteistyön voimas-
ta, rakkaudesta, rukoukses-
ta ja sitoutuvasta työstä. Tähän
kaikkeen liittyvät eri tavoin koko
kirkko, paikallisseurakunnat,
tukijat, esirukouksilijat, verorahat,
kummit, lehdistö, koulut ja me
kaikki yhdessä."

Kyläkätilöitä ja sairaala

"Opin, kuinka tärkeää on tukea
kirkkoa ja kansalaisjärjestöjä ja
täten luoda kestävämpää kehi-
tystä. Yksi tulos on Okhald-
hungan läänin yhteisöjohto-
nen sairaala: vaatimattomasta
klinikastamme kasvoi pikkusai-
raala ja edelleen lääninsairaala,
jossa esimerkiksi hoidetaan nyt
1300 synnytystä vuodessa, toimi-
vat lasten klinikat ja äitiyshuolto
sekä koulutetaan kansanparanta-
jia ja kyläkätilöitä."

Toiseksi Kirjavainen kertoo,
kuinka työn myötä sokeat,
kuurot, fyysisesti vammaiset,
alakastiset, mielenterveysongel-
maiset ja muut piilotetut ja syrji-
tyt ryhmät ovat tulleet näkyviin,
saaneet oikeuksia ja ihmisarvon.

"Syrjintä on vähentynyt ja kaik-
kien oma osallistuminen päätök-
siin kasvanut, etunenässä naiset!"
Myös paikallinen kristittyjen
yhteisö on kasvanut.

"Tänä päivänä on satoja
seurakuntia ja 30 miljoonaises-
ta kansasta noin 10 prosenttia
on kristittyjä. Kirkko on itsenäi-
nen kirkko ja toimii vapaaehtois-
pohjalta niin sosiaali- kuin julis-
tustyössä. Myös Raamattua on
käännetty kymmenille kielille ja
uskonnonvapaus on lisääntynyt."

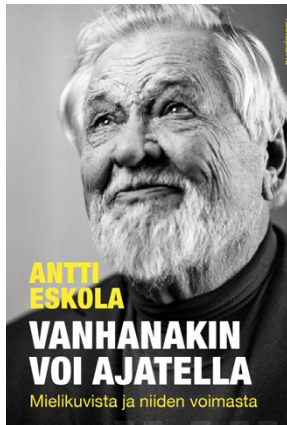
Kirjavaisen mukaan nykyi-
sin nepalilaisia haastavat ilmas-
ton lämpeneminen, työttömyys,
muuttoliike, luonnonkatastrofit
sekä edelleen myös eriarvoisuus.

"Nepalit on kuitenkin ahkera,
viisas kansa ja uskovat tulevai-
suuteen."

Siilinjärven seurakunta tukee
Nepalissa TEACH-pyhäkoulujär-
jestöä.

Elämää Nepalissa – Unel-
mat – Toiminta – Muutos
on valokuvien, esinei-
den ja asusteiden näyt-
tely Siilinjärven kirjaston
Artsissa 2.–27.9.

KIRJALLISTA

Ja äkkiä on ilta

Antti Eskola (1934–2018), on ärhäkkä vasemmistolainen, jota on sanottu Suomen tärkeimmäksi yhteiskunnalliseksi ajattelijaksi toisen maailmansodan jälkeen. Hän vaihtoi luentosalit kotinojatuoliin, josta käsin on hyvä muistella niin aktiivista työuraa sosiaalipsykologian professorina kuin vaatimatonta lapsuutta ja nuoruutta urjalalaisella pientilalla.

”Iltatunnelmia virittelee myös tieto, että tämä on viimeiseksi jäävä kirjani. Mitä vielä haluan sanoa ennen nukkumaanmeno? En mitään syvällistä aina-kaan uskonnosta, vähiten omasta uskostani. Analysoin sitä kymmenen vuoden ajan neljässä kirjassani ja voin tyytyväisenä sanoa, että kyllä tuon työn tuloksena muotonsa saanut yksinkertainen

*usko minulle riittää ja minun aika-
ni kestää.”*

Niin ikään Eskola ottaa kantaa esimerkiksi ilmastoahdistukseen kuin tekniikan vaikutukseen ihmiskuntaan. Pitkän elämäkokemuksen perusteella hän korostaa yksilön oikeutta elää omannäköistään ikääntymistä. Mieluummin emeritusprofessori ottaa käyttöön rollaattorin kuin lenkkeilee kävelysauvojen kanssa ja lausuu ääneen rohkeasti sen, että yleisesti terveellisenä pidettävä aamiaiseksi syöty kaurapuu-ro saa tiedemiehen väsymään ja menemään peiton alle sitä sulattelemaan, ellei sitten siellä tee mieli seksiä. Ja se punaviini. Se se vasta suuri nautinto onkin

TERHI LAITINEN

Antti Eskola:
Vanhanakin voi ajatella.
Mielikuvista ja niiden
voimasta. 2019.
Vastapaino. 226 s.

SANALLISTA

12. sunnuntai helluntaista

*Joka rikkomuksensa salaa, ei menesty,
joka ne tunnustaa ja hylkää, saa armon.
Hyvin käy sen, joka tuntee pyhää pelkoa,
tuhoon kulkee se, joka kovettaa sydämensä*

Sananl. 28: 13–14

Avain menestykseen

”HALUATKO MENESTYÄ elämässäsi”, kysyy vastaantuleva kaupustelija.

”Totta kai, mutta kuinka se on mahdollista? En omaa erityisiä taitoja, koulussakin olin lähinnä keskinkertainen”, vastaan.

Kauppamiehellä on vastaus: ”Et selvästikään tunne itseäsi, kaiken lähtökohtana on itsetuntemus: Toisia ovia täytyy avata, toiset sulkea. Tule mukaani, annan sinulle avaimet.”

Mene itseesi, kehottaa myös tulevan sunnuntain kirkollinen aihe. Jos toimin ohjeen mukaan, mitä sisältäni mahtaa löytyä? Monia mieluisia asioita, varmasti, mutta myös sellaisia, joita en uskalla tai edes halua tunnustaa.

Jumalan sana, vieläpä monessa kohdin, kehottaa arvioimaan sisintä ja tapaa elää. Kykenenkö seisomaan selkä suorana itseni ja tekemiseni edessä? Entä Hänen, joka tuntee jokaisen askeleeni, ajatuksetkin?

Johdantotekstimme mukaan tie menestykseen ei löydy rikkeiden salailusta ja sydämen kovuudesta. Kun Jumalan pyhyys hiljentää mielen ja asettaa asiat oikeaan tärkeysjärjestykseen, voi aiemmin armottomankin sisimmästä löytyä tilaa armolle.

Olisiko oikeaa itsensä tuntemista ja tie todelliseen menestykseen siinä, että nöyryty vastaanoottamaan armon Jumalan lahjana? Armon, jota Taivasten valtakunnan evankeliumissa jokaiselle katuvalle ehdoitta julistetaan?

PAULI SORANTA
Seurakuntapastori
Siilinjärvi

BONGAA KIRKKO

Tunnistatko, mistä kirkosta Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien alueelta löytyy tämä yksityiskohta? Osallistu keskusteluun Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien facebook-sivuilla.

www.facebook.com/kuopionseurakunnat
www.facebook.com/siilinjarvenseurakunta

LUOTTAMUSHENKILÖ

Juhlassa mukana

NÄIN ELOKUUSSA ja arjen alkaessa on mukava palata kesän muistoihin. Kesästä jäi hyvin mieleeni esikoispoikamme rippikoulu ja konfirmaatiojuhla yhdessä ystävien kanssa.

Ajattelen, että rippikoulu oli nuorellemme ja myös koko perheellemme hieno kokemus. Oli hieno seurata nuoren matkaa viime syksyn rippikoulun aloituksesta aina kesän konfirmaatiojuhlaan. Vanhemmatkin osallistuivat hyvin yhteiseen kokemukseen tapaamisten ja leirin vanhempainillan merkeissä.

Mielestäni on hienoa, että riparin käyminen koetaan nuorten keskuudessa tärkeäksi. Samalla kun nuoret kokevat sen tärkeäksi itselleen, on se sitä vanhemmillekin. Sama toimii myös toisinpäin. Nuoret muodostavat kuvan rippikoulun merkityksestä siitä, miten me vanhemmat rippikoulua arvostamme. Onnistunut rippikoulukokemus vahvistaa seurakuntayhteyttä ja kirkon merkitystä.

Riparin käyminen kuvaa mielestäni hyvin seurakuntayhteyden perusolemusta. Olemme yhdessä samalla matkalla ja kaikille on paikka ryhmässä. Yhdessä opettelemme kristityn elämää ja pidämme huolta toisistamme. Olemme ehkä erilaisia, mutta kaikki tärkeitä ja Jumalalle rakkaita. Kannustamme ja autamme toisiamme eteenpäin.

Konfirmaatiomessussa oli hienoa huomata, miten kirkko täytti juhlaan osallistuvista nuorista ja läheisistä. Kaikesta näki, että todistuksen saaminen ja läheisten läsnäolo oli nuorille merkittävä asia. Messun jälkeen kirkon piha täyttyi onnellisista nuorista ja läheisistä, jotka olivat kokoontuneet iloisien asiain äärelle juhlaan.

Toivon kaikille tämän kesän rippikoululaisille samaa iloa ja reipasta asennetta jatkaa mukana seurakunnan toiminnassa myös riparin jälkeen. Samaa nuorten asennetta toivon meille kaikille seurakuntalaisille. Keskitytään jatkossakin siihen, mikä meitä yhdistää, ja iloitaan siitä. Siitä saamme tukea myös arkiseen aherukseen.

JARKKO JUVONEN
Kirkkovaltuuston
ja -neuvoston jäsen
Siilinjärven seurakunta

JYVÄSKYLÄLÄISKOOMIKKO Mikko Vaismaa esiintyy Kuopion Porkkanamarkkinoilla 21.9.

TURVALLISUUSHAKUISEN ihmisen työtä

Jyväskylän tuulisessa satamassa odottaa pitkä vaalea mies. Hyvin ristiriitainen mies.

Mikko Vaismaa on ammatiltaan koomikko ja näin ollen niin sanotusti vapaa taiteilija. Samalla hän sanoo olevansa erittäin turvallisuushakuisen ihminen.

Pohjanmaalta kotoisin oleva Mikko Vaismaa tiesi jo pikkupoikana, mikä hänestä tulee isona. Sellainen, joka saa ihmiset nauramaan. Lahjojakin siihen löytyi. Oli taito viihdyttää ja sopivan hassu luonne. Tiellä oli vain yksi iso mutta: miten hauskuuttajaksi tulaisiin?

”Koomikoksi ei ole koulutusta. Lukiossa keksin, että luokanopettaja on lähellä koomikon työtä, joten päätin lähteä opiskelemaan opettajaksi”, Vaismaa kertoo.

Turvallisuushakuisen luonteenpiirteen vuoksi elämä ilman ammatillista koulutusta ei tullut kysymykseenkään. Eikä luokanopettajan työ ollut suinkaan huono valinta, vaikei se haaveammatti ollutkaan.

”Lasten kanssa saa käyttää huumoria niin paljon kuin haluaa. Lisäksi opettajan työssä voi hyvin pitkälti määritellä itse sen, miten asiat tehdään. Ihan niin kuin koomikkonakin.”

Hauskaa ilman kirosanoja

Vaismaa eroaa monesta muusta koomikosta siinä, että hänen juttunsa eivät sisällä kirosanoja tai muita mauttumuksia.

”Koska en kiroile arjessani, se ei ole luontevaa lavallakaan. Helpointa on ammentaa huumoria julkisuuden henkilöi-

den edesottamuksista varsinkin, jos henkilön imago on negatiivinen.”

Tosin Vaismaa käyttää tätä oikotietä vain harvoin, sillä hän haluaa juttujensa olevan paitsi hauskoja myös sisältävän jotain ajateltavaa. Pelkkä julkikkien töppäysten ruotiminen ei tunnu hyvältä.

”Omasta elämästä kertominen on tietyllä tavalla turvallinen tapa viihdyttää, koska silloin nauretaan minulle ja minun tekemisilleni.”

Mutta loputtomiin silläkään tiellä ei voi jatkaa. Jutun on uudistuttava. Lisäksi koomikon on uskallettava olla oma aito itsensä yleisön edessä.

Luontevuutta lisää kirkkoon

”Huumori syntyy luontevuudesta. Siitä, että annetaan oman persoonan näkyä ja kuulua. Sitä toivoisin kirkkoonkin enemmän.”

Hän tarkentaa, ettei kirkon tarvitse olla varsinaisesti hauskempi, vaan ennemminkin vähemmän muodollinen.

”Kun pappi ottaa oikein perinteisen yltyörauhallisen papinroolin, ei puheesta välity läsnäolo ja luontevuus häntä kuuntelevalle seurakunnalle. Kirkon sanomaa Jeesuksesta ei pidä suitsia, vaan asia pitää kertoa siten, että nuoremmatkin jaksavat sitä kuunnella.”

Aurinko on kiertänyt puun taakse luoden varjon Vaismaan ylle. Säteet eivät lämmittä enää. Ne, joiden alle hän tarkoituksella hakeutui kertomaan kuulumi-
siaan. Kylmästä huolimatta juttu jatkuu.

Puhutaan iästä ja siitä, miten nuoruutta ihannoidaan toisin kuin muutama vuosikymmen sitten.

”50-luvulla teinit pyrkivät näyttämään aikuisilta, mutta nykyään aikuiset pyrkivät näyttämään teineiltä.”

Vaismaa pohtii, miten ikä ei nykyään enää tuo arvostusta, vaan pikemminkin sen ajatellaan olevan rasite.

”Kuunnellessani nuorten juttuja vallankahvassa olevista setämiehistä tekisi mieleni muistuttaa, että he ovat nähneet tätä elämää jo 60–70 vuotta. Kunnioita isääsi ja äitiäsi ei ole turha sanonta.”

Vaismaalla itsellään on mutkaton suhde ikäänsä ja siihen, että elämä menee eteenpäin.

”Ihmisen paras ikä on oma ikä. Lasten kautta sen oppii parhaiten. Jokainen ikäkausi on ihana, mutta kokoajan sitä toivoo, että voi kun se jo siirtyisi seuraavaan kehitysvaiheeseen. Koskaan ei ole hyvä, mutta silti olemme aina parhaassa iässä johonkin.”

50 vuotta luottamuksen opettelua

Vaismaa vaikuttaa olevan paitsi syvällinen myös omien sanojensa mukaan hyvin tunteellinen mies. Lavalla hän on aina hyväntuulinen naurattaja, mutta perhe tietää, että hänestä löytyy myös se vakavampi puoli.

”Reagoin tilanteisiin vahvasti tunteella, mikä on elämäni suurin haaste. Tunnetilani vaihtelevat nopeasti. Stressaannun

helposti, mutta hetken päästä sama tilanne jo naurattaa.”

Sen sijaan esiintymistä hän ei stressaa. Vaismaa myöntää toki olevansa hermostunut ennen jokaista show'taan, mutta varsinaista jännitystä hän ei tunne. Hän kiertää esiintymässä klubien lisäksi erilaisissa kristillisissä tapahtumissa, kuten syyskuussa pidettävillä Kuopion Porkkanamarkkinoilla.

”Pieni hermostuneisuus on sitä paitsi hyvä asia, sillä muuten keskittyminen omaan esitykseen kärsii eikä lopputulos ole niin hyvä kuin voisi olla.

Koomikon nenä punoittaa jo uhkaavasti ja ryhti painuu kasaan kylmästä. Harmaa villapaita ei ennakko-odotuksista huolimatta pysty pitämään miestä lämpimänä koleassa kesätuulella. Läheisen satamakahvilan terassilla asiakkaat syövät tyytyväisinä jäätelöitään.

Teen yhteenvetoa kuulemani perusteella. Vaismaa sanoo olevansa turvallisuushakuisen ihmisen, joka harkitsee tarkkaan seuraavaa siirtoa. Silti hän tekee työtä, missä menestys on kiinni siitä, kuinka ennalta-arvaamaton yleisö hänen juttunsa ymmärtää. Onko stand up todellakin turvallisuushakuisen ihmisen työtä?

”On”, Vaismaa vastaa vakavana.

”Kaikki epävarmuustekijät tuntuvat toissijaisilta, kun vaakakupissa painaa se, etten tekisi tätä työtä. Tosin siihen, että opin luottamaan omiin kykyihini, meni lähemmäs 50 vuotta.”

MAIJU KORHONEN